

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 22-23 listopada 2017r. na kierunku

psychologia

prowadzonym

na Wydziale Nauk Społecznych

Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im Jana Pawła II w Lublinie

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o procesie oceny.....	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	8
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	11
Dobre praktyki	11
Zalecenia	11
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	11
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	11
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	17
Dobre praktyki	18
Zalecenia	18
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia ..	19
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	19
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	31
Dobre praktyki	31
Zalecenia	31
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia.....	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	31
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	34
Dobre praktyki	35
Zalecenia	35
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	36
Dobre praktyki	36
Zalecenia	36
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia.....	37
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	37
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	39
Dobre praktyki	39

Zalecenia	39
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	39
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7	40
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	42
Dobre praktyki	42
Zalecenia	42
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	42
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8	42
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	45
Dobre praktyki	46
Zalecenia	46
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny	46
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa.	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitolowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

przewodnicząca: dr hab. Elżbieta Kasprzak, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Beata Pastwa-Wojciechowska - ekspert PKA
2. dr hab. Eleonora Bielawska-Batorowicz – ekspert PKA
3. dr hab. Kamil Kardis– ekspert międzynarodowy PKA
4. mgr Beata Sejdak- ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
5. Paweł Miry – ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *psychologia* prowadzonym na poziomie jednolitych studiów magisterskich na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2017/2018.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na w/w kierunku. Ostatnia ocena jakości kształcenia została przeprowadzona w roku akademickim 2010/2011, w wyniku której wizytowany kierunek otrzymał ocenę pozytywną, wydaną na mocy Uchwały Prezydium PKA nr 456/2011 z dnia 16 czerwca 2011 r. Z powyższej uchwały wynika, że Uczelnia spełnia wymagania kadrowe, programowe i organizacyjne, a także posiada odpowiednią bazę materialną do prowadzenia jednolitych studiów magisterskich na kierunku *psychologia*, a poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym. W uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowano uwag i zaleceń, jednakże w raporcie z wizytacji wskazano uchybienia, które odnosiły się do programu kształcenia oraz decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach studenckich. Podczas bieżącej oceny jakości kształcenia na kierunku *psychologia* dokonano weryfikacji działań doskonalących, podjętych w wyniku poprzedniej oceny. W związku z powyższym Zespół PKA uznał, iż wizytowana jednostka właściwie dostosowała się do zaleceń i podjęła czynności pozwalające na wyeliminowanie zidentyfikowanych nieprawidłowości.

Bieżąca wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej, której dokonuje Polska Komisja Akredytacyjna.

Zespół Oceniający PKA poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem Samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ze studentami, z osobami i gremiami odpowiedzialnymi za praktyki, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, osoby niepełnosprawne oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, z Samorządem Studenckim, Kołami Naukowymi, a także przedstawicielem Biura Karier. Przeprowadzono także hospitacje zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji Zespół dokonał przeglądu prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji.

Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych ustaleń podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Zespół poinformował władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	psychologia
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk społecznych
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny	<i>dziedzina nauk społecznych;</i> <i>dyscyplina naukowa: psychologia</i>

<p>naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)</p>		
<p>Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia</p>	10 semestrów; ECTS: 300	
<p>Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów</p>	<i>Psychologia wspierania jakości życia; Psychologia biznesu i przedsiębiorczości</i>	
<p>Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów</p>	magister	
<p>Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego</p>	23	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
<p>Liczba studentów kierunku</p>	1261	-
<p>Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych</p>	2970	<i>nie dotyczy</i>

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	Wyróżniająca
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	W pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Misją Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im Jana Pawła II jest zachowanie harmonii między wiarą i nauką. Misja wynika z historii Uczelni i filozofii chrześcijańskiej Jej Patronów, założyciela Św. Idziego Radziszewskiego i Św. Jana Pawła II i odzwierciedlona jest w dewizie *Deo et Patriae*. Ta idea stanowi punkt odniesienia dla sformułowanej strategii Uczelni zapisanej w Uchwale Senatu z dnia 29 maja 2014 w sprawie przyjęcia strategii rozwoju KUL na lata 2014-2020 - 740/III/1. Koncepcja kształcenia jest osadzona w katolickiej tożsamości Uczelni co wyraża się w programie kształcenia np. module przedmiotów obowiązkowych i misyjnych oraz kierunkowych np. psychologii religii. Kompozycja programu włączająca w program kształcenia na kierunku psychologia treści z zakresu filozofii chrześcijańskiej oraz psychologię religii i duchowości jest unikatowa i pokazuje specyfikę kształcenia na KUL.

Koncepcja kształcenia osadzona jest w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia ale odnosi się także do wiedzy z dwóch innych obszarów nauki, obszaru nauk humanistycznych (w dyscyplinie filozofia) oraz obszaru nauk medycznych (w dyscyplinie nauk medycznych w dyscyplinie medycyna). Takie fundamenty naukowe kształcenia na kierunku wpisują się w nowoczesne standardy kształcenia psychologicznego wymagającego integracji wiedzy z zakresu osiągnięć neuropsychologii, psychologii społecznej i pomiaru w psychologii oraz odniesień filozoficznych w zrozumieniu natury ludzkiej. Rozwijanie tych subdyscyplin psychologicznych oraz integracja psychologii z chrześcijańską wizją natury człowieka wpisuje się w cele strategiczne Uczelni i politykę odrębności i jakości kształcenia na kierunku. Program kształcenia dobrze oddaje trendy kształcenia zindywidualizowanego i zorientowanego na studenta w postaci ścieżek specjalizacyjnych już od pierwszego roku studiów oraz możliwościami pogłębiania wiedzy poprzez wybory modułów w ramach ścieżek oraz w postaci wielu propozycji pracy warsztatowej i praktycznej. Dwie ścieżki specjalizacyjne *psychologia wspomagania jakości życia* oraz *psychologia biznesu i przedsiębiorczości* uwzględniają kierunki rozwoju psychologii akademickiej jak i praktycznej. Obie ścieżki dobrze odzwierciedlają rozwój badań oraz pogłębione umiejętności praktyczne psychologa, łącząc z jednej strony oczekiwania gospodarki, z drugiej, samych studentów. Koncepcja kształcenia nawiązuje do międzynarodowych standardów w tym zakresie, które są implementowane przez aktywną badawczo kadrę. Realizacja projektów badawczych (europejskich i światowych) z Uniwersytetem w Louvain (Belgia) oraz Uniwersytetem Laval (Kanada) a także z kanadyjskimi instytucjami terapeutycznymi są przykładami ciągłej współpracy (od 2011 roku), która umożliwia modelowanie przedmiotów, wzbogacanie programu kształcenia np. w zakresie psychologii uzależnień behawioralnych. Realizowane projekty badawcze realizowane samodzielnie przez pracowników Jednostki (albo w kooperacji z badaczami z wielu uczelni w kraju) odnoszą się

bezpośrednio do psychologii jako nauki podstawowej (neuropsychologii, psychologii percepcji, psychologii wartości, edukacyjnej, międzykulturowej, osobowości) albo stosowanej (np. penitencjarnej, diagnozy psychologicznej, psychologii sportu, psychopatologii, psychologii zdrowia). Dodatkowo kontakty dydaktyczne: wyjazdy i zaproszenia profesorów wizytujących są dobrze wykorzystywaną okazją do ulepszania warsztatu dydaktycznego na kierunku psychologia. W ostatnich latach jak podaje Uczelnia gościła kilkudziesięciu badaczy na zaproszenia krótkoterminowe (konferencje naukowe) oraz dłuższe pobyty. W opracowaniu koncepcji kształcenia brane są pod uwagę informacje z rynku pracy (np. dane z analizy tranzycji absolwentów na rynek pracy) oraz z bezpośrednich relacji z otoczeniem społeczno- gospodarczym (ośrodki penitencjarne, doradztwa personalnego, poradnie psychologiczne, ośrodki diagnostyczne dla kierowców, muzea, Instytut Badań Pedagogicznych, Instytut Medycyny Sportowej, działy HR oraz działy marketingu w biznesie o różnym profilu). Wkład otoczenia społeczno- gospodarczego został jasno ukazany podczas spotkania z przedstawicielami pracodawców i absolwentów, którzy tworzą Kapitułę Pracodawców i Absolwentów. Przedstawiciele kapituły wskazywali efekty współpracy z Uczelnią w postaci zmian w programie kształcenia (szerzej w kryterium 5).

1.2.

Badania naukowe realizowane w Instytucie Psychologii KUL pokrywają się z zakresem kształcenia, wynikającym zarówno z realizacji przedmiotów obligatoryjnych, jak modułami czy specjalnościami. Zgodnie z przyjętym planem kształcenia badania prowadzone są w obszarze psychologii ogólnej, eksperymentalnej, rozwojowej, wychowawczej i rodziny, emocji i motywacji, osobowości, różnic indywidualnych, społecznej oraz w obszarach mających odzwierciedlenie w modułach i specjalizacjach, takich jak psychologia kliniczna, psychoterapia i psychologii zdrowia, psychologii organizacji i zarządzania, psychologii religii, psychologii rehabilitacji, psychoprofilaktyki społecznej. Innymi słowy, badania naukowe prowadzone są we wszystkich wyżej wskazanych subdyscyplinach obszarach, które znajdują odzwierciedlenie zarówno w przedmiotach obligatoryjnie wymaganych w programie studiów dla kierunku psychologia, jak również w realizowanych przez studentów modułach oraz specjalnościach umożliwiając im osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy. Znajduje to także odzwierciedlenie w wyborze dwóch ścieżek specjalizacyjnych, czyli *psychologii wspierania jakości życia* lub *psychologii biznesu i przedsiębiorczości*. Badania naukowe realizowane są zatem w obszarze wiedzy, do którego kierunku został przyporządkowany, jak również w dyscyplinie naukowej psychologia, do której odnoszą się efekty kształcenia. Studenci bardzo wysoko oceniają zdobywaną na studiach wiedzę oraz umiejętności praktyczne, co wyrażają także w postaci wyjątkowych umiejętności w zakresie praktyki, jak np. umiejętność przeprowadzania diagnozy psychologicznej w różnych obszarach praktyki.

Należy także wspomnieć o działalności publikacyjnej pracowników ocenianego kierunku, zarówno z uwzględnieniem monografii, artykułów naukowych czy też rozdziałów w publikacjach zbiorowych. Znajdują one odzwierciedlenie zarówno w zainteresowaniach naukowych ich autorów, prowadzonych badaniach, jak również realizowanych przez nich zajęciach dydaktycznych oraz zainteresowaniach studentów wyrażanych np. przez realizację zagadnień w ramach prac prowadzonych przez koła naukowe. Część z tych publikacji uznawana jest za mające bardzo istotny wpływ nie tylko dla rozwoju nauki ale także rozszerzających wiedzę studentów czy doktorantów uzyskując wręcz status obligatoryjnych materiałów w procesie kształcenia.

Badania naukowe realizowane przez jednostkę należy określić jako prowadzone na najwyższym poziomie merytorycznym w połączeniu z wykorzystaniem infrastruktury wysoko specjalistycznej. Wyniki tych badań wykorzystywane są w procesie dydaktycznym, znajdując odzwierciedlenie w treściach programowych, jak również realizowanych zadaniach wynikających z przebiegu studiów, tj. pracach magisterskich czy doktorskich. Studenci i mają możliwość korzystania z osiągnięć naukowych prowadzonych w Instytucie Psychologii poprzez uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych, programach realizowanych w kołach naukowych czy też na studiach doktoranckich czy podyplomowych. Studenci mogą także uczestniczyć w badaniach naukowych realizowanych przez pracowników Instytutu Psychologii w ramach otrzymanych przez nich grantów badawczych np. NCN, NCBiR czy grantów z innych jednostek związanych z otoczeniem. Ponadto studenci mają możliwość wykorzystania wiedzy teoretycznej w ramach prowadzonych programów naukowych, terapeutycznych czy resocjalizacyjnych w instytucjach realizujących tego typu zadania. Podejmowanie tak rozległych działań sprzyja kształtowaniu u studentów umiejętności związanych z planowaniem i prowadzeniem badań naukowych.

Taka współpraca pomiędzy nauką a dydaktyką zaowocowała wypracowaniem modułów i specjalności, które odzwierciedlają zagadnienia, w ramach których prowadzone są badania naukowe przez pracowników naukowo-dydaktycznych. Problematyka badań z jednej strony jest obszerna tematycznie, z drugiej zaś pozwala na pogrupowanie prowadzonych badań, przez co można nadać badaniom wspólne klamry znaczeniowe. Pozwala to studentom nie tylko na orientację w jednym, wąskim obszarze ale także poznanie jego znaczenia i wagi dla szerszych znaczeniowo obszarów i możliwości ich zastosowania w praktyce. Badania prowadzone są również w zespołach międzynarodowych, przez co studenci stykają się z najnowszymi doniesieniami naukowymi w obszarze nauki ale także praktyki. Zapraszani są naukowcy z innych ośrodków polskich i zagranicznych, przez co studenci i doktoranci mają możliwość rozszerzenia swojej wiedzy a także skonfrontowaniem jej z wiedzą już posiadaną.

1.3.

Kierunek psychologia został przyporządkowany Uchwałą Senatu KUL z dn.25 czerwca 2015 r. do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych, wskazując dziedzinę nauk społecznych, dyscyplinę psychologia - jako te, do których odnoszą się efekty kształcenia. Efekty zostały określone zgodnie z obowiązującymi wówczas Krajowymi Ramami Kwalifikacji i zachowują moc obowiązującą. Efekty kształcenia są adekwatne do poziomu i obszaru kształcenia oraz profilu ogólnoakademickiego ocenianego kierunku. Na uwagę zasługuje zarówno spójność efektów obszarowych i kierunkowych, jak i duża wewnętrzna spójność szczegółowych efektów kształcenia w ramach specjalności i modułów zajęć uwzględnionych w programie studiów. Również koncepcja praktyk zawodowych i przewidywanych dla nich efektów kształcenia jest zgodna z efektami kształcenia na ocenianym kierunku. Kierunkowe efekty kształcenia uwzględniają pogłębioną, współczesną wiedzę z zakresu obszaru kształcenia. Przewidują także zdobycie umiejętności i kompetencji niezbędnych do prowadzenia działalności badawczej. Uwzględniają również zdobycie kompetencji w zakresie języka obcego na poziomie co najmniej B2+.

Zarówno w całościowym opisie kierunkowych efektów kształcenia (Załącznik nr 2A do Uchwały Senatu KUL z dn. 31 stycznia 2013r.), jak i w opisie poszczególnych przedmiotów uwzględnionych w programie studiów (sylabusy), efekty kształcenia zostały opisane w sposób jasny i zrozumiały. Pozwala to jednoznacznie określić zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji

nabywanych w trakcie poszczególnych zajęć oraz w całym cyklu kształcenia. Uczelnia prowadzi na kierunku psychologia tylko studia w formie stacjonarnej, tym samym ocena zgodności efektów kształcenia obu form studiów jest bezprzedmiotowa.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na kierunku psychologia jest powiązana z misją i strategią Uczelni. Kierunek kształcenia został prawidłowo przyporządkowany do obszaru, dziedziny i dyscypliny naukowej. Problematyka badań naukowych prowadzonych w Jednostce jest osadzona w różnych obszarach psychologii teoretycznej i praktycznej a ich poziom odzwierciedla aktualny stan wiedzy w dyscyplinie. Efekty kształcenia są dostosowane do Krajowych Ramach Kwalifikacji, są spójne z efektami kształcenia dla obszaru, do którego kierunek został przyporządkowany, właściwe dla poziomu i profilu kształcenia. Sformułowane są jasno i zrozumiale oraz są weryfikowalne.

Dobre praktyki

1. W zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych sformułowano stosunkowo niewielką liczbę efektów (odpowiednio 15, 13 i 10), co ułatwia prezentację koncepcji kształcenia. Precyzyjny i komunikatywny opis efektów kształcenia jest dodatkowym walorem i pozwala zrozumieć koncepcję kształcenia i przebieg studiów potencjalnym kandydatom

2. Wysoka aktywność naukową pracowników w obszarze naukowym skutkującą publikacjami naukowymi w prestiżowych czasopismach naukowych, publikowanie monografii naukowych i rozdziałach w publikacjach zbiorowych, co znajduje odzwierciedlenie w procesie dydaktycznym (realizowane przedmioty, ścieżki i moduły).

3. Organizowanie konferencji naukowych z udziałem gości z innych ośrodków naukowych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych oraz wykorzystywanie zdobytej w ten sposób wiedzy zarówno w procesie dydaktycznym, jak również pracach kół naukowych..

4. Udział w programach badawczych krajowych, międzynarodowych oraz możliwość udziału w nich studentów, przez co zdobywają wiedzę z zakresu planowania i realizacji badań naukowych.

Zalecenia

brak

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2. Skuteczność osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Jednolite studia magisterskie w zakresie psychologii oferowane są na KUL wyłącznie w trybie stacjonarnym i trwają 10 semestrów (5 lat). Pozwalają uzyskać 300 punktów ECTS, co jest zgodne z ogólnymi zasadami systemu ECTS dla studiów 5-letnich. Czas trwania studiów umożliwia również realizację wszystkich zakładanych kierunkowych efektów kształcenia

(Załącznik 2A do Uchwały Senatu KUL z dn. 31 stycznia 2013 r.). Realizowany program umożliwi również uzyskanie kwalifikacji zgodnych z poziomem kształcenia, a więc jednolitymi studiami magisterskimi, które kończą się przygotowaniem i obroną pracy dyplomowej.

Konstrukcja programu studiów uwzględnia: (1) blok podstawowy, wspólny dla wszystkich studentów (tu znajdują się m.in. takie przedmioty jak Psychologia percepcji, Biologiczne podstawy zachowania, Diagnostyka inteligencji, Diagnostyka osobowości, Podstawy psychometrii, Poradnictwo psychologiczne, Etyka zawodu psychologa), (2) specjalność (do wyboru jedna spośród dwu oferowanych - Psychologia wspierania jakości życia, Psychologia biznesu i przedsiębiorczości), (3) moduł w ramach wybranej specjalności (do wyboru 1 z 6 oferowanych). Ponadto studenci realizują zajęcia z lektoratów języków obcych (w tym język specjalistyczny) i wychowania fizycznego (duża oferta) W ramach (1), (2) i (3) uwzględniono różne formy zajęć: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria, warsztaty, a w ramach realizowanej specjalności (2) także seminarium magisterskie. Studenci wybierają też warsztaty metodologiczne w semestrach V i VI związane z przyszłą realizacją pracy dyplomowej. Dodatkowo studenci mogą bezpłatnie realizować ponadprogramowe kursy, na przykład dodatkowe moduły, wykorzystując limit 30 ECTS. Studenci wykazują zadowolenie z oferowanej im elastyczności toku kształcenia. Program studiów oferuje różnorodną treść. Ich połączenie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia zarówno w zakresie wiedzy, jak i kompetencji oraz umiejętności. Dotyczy to treści uwzględnianych w przedmiotach z trzech kategorii wymienionych wyżej. Dla przykładu: treści uwzględniane w ramach zajęć z psychologii klinicznej i psychopatologii (2), diagnozy psychologicznej (1), etyki zawodu psychologa (1) pozwalają na osiągnięcie kierunkowych efektów kształcenia w postaci: (a) wiedzy o rodzajach i objawach zaburzeń w funkcjonowaniu jednostki (K_W13), metod ich diagnozowania (K_W14) oraz zasadach etycznych w przypadku diagnozowania i udzielania pomocy psychologicznej (K_W15), (b) umiejętności diagnozowania (K_U05, K_U08), (c) kształtowania się odpowiednich postaw wobec osób z trudnościami i problemami (K_K05).

Różnorodność form kształcenia pozwala na dużą aktywność studentów w czasie zajęć dydaktycznych oraz na ich pracę własną. Zarówno konstrukcja programu studiów, jak i wyodrębnione w jego ramach przedmioty i moduły zajęć nie budzą zastrzeżeń. Na podkreślenie zasługuje to, że znaczna część zajęć (blisko 60%) realizowana jest w formie innej niż wykłady, co umożliwia pracę w małych grupach (warsztaty, laboratoria) i zwiększa możliwość aktywizacji studentów i bezpośredni kontakt z nauczycielami akademickimi. Taka organizacja procesu dydaktycznego umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Warto podkreślić różnorodność i kompleksowość przygotowania studentów do aktywności badawczej, które obejmuje metodologię psychologii, statystykę, warsztaty metodologiczne dotyczące różnych obszarów psychologii oraz seminarium magisterskie. Daje to dobre podstawy do samodzielnego planowania i prowadzenia badań naukowych. W opinii studentów proporcja zajęć teoretycznych względem praktycznych jest optymalna. Zdobywaniu umiejętności przydatnych na rynku pracy sprzyjają praktyczne metody nauczania, takie jak używanie narzędzi psychologicznych, praca z pacjentem, wyjazdy studyjne do zakładów karnych.

Program kształcenia na ocenianym kierunku opisany jest również za pomocą systemu ECTS, a przedmiotom, które posiadają punktację, właściwie przypisano liczbę punktów ECTS. Zaskakuje jednak to, że nie wprowadzono punktacji dla wszystkich realizowanych zajęć. Sylabusy wskazują, że niektórym przedmiotom - mimo wymiaru 30 godz., opisanych efektów kształcenia i zakładanej pracy własnej studenta - przypisano 0 punktów ECTS.

Studenci, którzy wybrali moduł „Psychologia edukacji i komunikacji” realizują program pomyślany jako uzupełnienie do regularnego programu studiów psychologicznych, co pozwala na wypełnienie wymagań do uzyskania przygotowania pedagogicznego i otrzymanie razem z dyplomem zaświadczenia o posiadaniu przez absolwenta psychologii KUL przygotowania pedagogicznego, zgodnego z wymaganiami Rozporządzenia MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 roku. Zgodność dotyczy wymiaru i programu praktyk pedagogicznych uwzględnionych w tym Rozporządzeniu i realizowanych w KUL, minimalnej liczby godzin zajęć zorganizowanych oraz treści programowych uwzględnianych w standardach kształcenia nauczycieli. Posiadanie tego zaświadczenia umożliwia podjęcie pracy w systemie oświaty wszędzie tam, gdzie warunkiem zatrudnienia jest przygotowanie pedagogiczne oraz nauczanie psychologii w szkołach ponadpodstawowych i policealnych i pomaturalnych.

Osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia, w tym w zakresie umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodu psychologa sprzyjają także realizowane na ocenianym kierunku praktyki (100 godz.) w placówkach dostosowanych profilem do specjalności i modułu wybranego przez studenta. Uczelnia dysponuje dużą liczbą współpracujących placówek, adekwatną do liczby studentów ocenianego kierunku, choć ramowa umowa o realizację praktyk dotyczy tylko jednej instytucji (szpital psychiatryczny). Konsekwentnie realizowana jest zasada dotycząca organizacji praktyk wyłącznie w placówkach zatrudniających psychologa. Program praktyk jest spójny z kierunkowymi efektami kształcenia. Studenci, którzy wybrali moduł „Psychologia edukacji i komunikacji” realizują dodatkowo praktykę pedagogiczną w wymiarze 150 godz.

Opieką nad studentami odbywającymi praktyki, w tym pomocą w sprawach formalnych oraz zaliczeniem praktyk, zajmuje się dwóch opiekunów praktyk. Ze względu na dużą liczbę studentów na każdym roczniku taka liczba opiekunów jest niewystarczająca, co potwierdzili studenci na spotkaniu z ZO oraz sami opiekunowie praktyk. Studenci kierunku pozytywnie zaopiniowali sam fakt odbywania praktyk zawodowych, które pozwoliły im na zdobycie umiejętności niezbędnych na rynku pracy.

Treści programowe odzwierciedlają aktualny stan wiedzy, co widoczne jest w sylabusach poszczególnych przedmiotów i zajęć, a także w problematyce seminariów magisterskich. Podejmowane i realizowane przez studentów w ramach seminariów tematy własnych prac badawczych są zgodne z profilami zainteresowań naukowych promotorów. Analiza wybranych prac magisterskich wskazuje na dobre opanowanie przez studentów warsztatu badawczego.

Na podkreślenie zasługuje duże wsparcie udzielane studentom przez nauczycieli akademickich, co wyraźnie podkreślali też studenci ocenianego kierunku. Dotyczy to zarówno samego procesu kształcenia (w tym: precyzyjne opisy treści przedmiotów w większości sylabusów, opisy kryteriów uzyskiwania zaliczeń i poszczególnych ocen, materiały dydaktyczne przygotowywane przez nauczycieli i udostępniane studentom), jak i udzielania pomocy w rozwiązywaniu naukowych i organizacyjnych kwestii związanych z zajęciami dydaktycznymi i działalnością studenckich kół naukowych. Należy podkreślić wsparcie udzielane studentom niepełnosprawnym. Uczelnia, w tym oceniany kierunek, dysponuje infrastrukturą przystosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych. Istnieją jednostki organizacyjne, których zadaniem jest przygotowywanie pomocy dydaktycznych dla studentów niepełnosprawnych, odpowiadających ich indywidualnym potrzebom, a osoby zaangażowane we wspieranie osób niepełnosprawnych czynią to z dużym profesjonalizmem.

Studenci kierunku przyznali, że zapoznawali się z programem studiów przed przystąpieniem do rekrutacji. Jednym z głównych powodów chęci studiowania był też prestiż Uczelni wyższej. W ich opinii program studiów realizowany jest zgodnie z oczekiwaniami a ukończenie studiów pozwoli im na znalezienie pracy lub rozwinięcie działalności naukowo-badawczej.

Program studiów związany jest z badaniami prowadzonymi w Instytucie Psychologii, w szczególności z zakresu psychologii eksperymentalnej, społecznej, pracy, klinicznej, osobowości, rehabilitacji, różnic indywidualnych, organizacji i zarządzania. Studenci są przygotowywani do prowadzenia badań w ramach ćwiczeń i zajęć laboratoryjnych, a na ostatnich latach mogą brać czynny udział w badaniach prowadzonych przez nauczycieli akademickich, szczególnie w ramach przygotowania pracy dyplomowej lub pracy w kole naukowym.

W trakcie spotkania z ZO studenci wskazali przedmioty, które prowadzone są w dobry sposób, pozwalający na poszerzenie wiedzy, takie jak Podstawy kontaktu psychologicznego czy Psychologia kliniczna. W opinii studentów program studiów zawiera dużo przedmiotów, często realizowanych w stosunkowo niewielkiej liczbie godzin, przez co nie zawsze mogą uzyskać pożądane efekty kształcenia. Studenci wskazali przedmiot Neuropsychologia jako przykład przedmiotu z niewystarczającą liczbą godzin wykładu. W opinii studentów czasem zdarzają się też przypadki powtarzania treści na kilku przedmiotach. Według studentów przedmiot Psychologia kliniczna i psychopatologia mógłby być rozdzielony na dwa przedmioty, które traktowałyby o psychologii dziecka i osoby dorosłej osobno. Studenci wskazali również pojedyncze przypadki przedmiotów, na których realizowane treści są nieaktualne lub nieprzydatne, takie jak Psychologia Internetu oraz Metodologia Psychologii. W opinii ZO konstrukcja programu studiów jest prawidłowa, dotyczy to zarówno umiejscowienia przedmiotów w programie (semestr studiów, sekwencja przedmiotów), jak i wymiaru godzinowego, a zapisy w sylabusach nie wskazują na treści wyraźnie zdezaktualizowane lub nieprzydatne.

Harmonogram zajęć publikowany jest w systemie e-KUL. Studenci nie zgłosili uwag odnośnie organizacji harmonogramu zajęć.

Liczebność grup zajęciowych regulowana jest poprzez *uchwałę Senatu KUL nr 749/II/15 w sprawie określenia zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, sposobu określania pensum oraz ustalania liczebności grup zajęciowych*. Według niej liczebność grup zajęciowych powinna być dostosowana do liczby uczestników zajęć na poszczególnych latach studiów. Minimalną liczbę uczestników kursów ustalono na 150 osób w przypadku wykładów misyjnych i ogólnouniwersyteckich, 20 osób w przypadku ćwiczeń, konwersatoriów, zajęć z wychowania fizycznego, lektoratów oraz zajęć w ramach specjalności lub specjalizacji, 10 osób w przypadku wykładów fakultatywnych, wykładów monograficznych i proseminariów, 6 osób w przypadku seminariów. Rzeczywiste liczebności grup na ocenianym kierunku są na niektórych zajęciach wyższe od minimalnych, uwzględnionych w wyżej cytowanej Uchwale Senatu KUL (np. ćwiczenia realizowane są w grupach 25-osobowych). Studenci na spotkaniu z ZO przyznali, że zajęcia, szczególnie te o charakterze praktycznym, prowadzone są w małych grupach, co sprzyja realizacji efektów kształcenia i wspomaga indywidualne podejście do studenta. W opinii studentów nie występują na ogół problemy ze zbyt dużą liczebnością grup.

2.2.

Na ocenianym kierunku wykorzystywane są różne formy sprawdzania efektów kształcenia. W zależności od przedmiotu i formy, w jakiej jest realizowany, stosuje się egzaminy w formie

ustnej i pisemnej (w tym testowe), zaliczenia w formie prac pisemnych (testy wiadomości, opisy i analizy przypadków klinicznych, opisy i analizy badań różnymi narzędziami diagnostycznymi, prace indywidualne i zespołowe związane z opracowaniem wybranego problemu), a także w formie ustnych prezentacji wybranych zagadnień. Taka różnorodność pozwala skutecznie zweryfikować efekty kształcenia dotyczące wiedzy, jak i zdobytych umiejętności i kompetencji. Formy sprawdzania efektów kształcenia są spójne z koncepcją kształcenia na kierunku i realizowanym programem studiów. Istnieje również możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów kształcenia do potrzeb studentów niepełnosprawnych, co uwzględnia Regulamin studiów (§ 9 i 9a). Analiza prac etapowych z wybranych przedmiotów wskazuje na ich adekwatność do realizowanego programu kształcenia. Archiwizacja prac etapowych jest niewystarczająca. Jakkolwiek pracownicy przeprowadzający zaliczenia i egzaminy mają obowiązek przechowywania prac etapowych przez okres roku, to podczas wizytacji pojawiły się problemy z uzyskaniem do nich dostępu. Brak takiej dokumentacji może stanowić problem dla potwierdzania efektów kształcenia studentów, którzy wznawiają studia albo z odroczeniem kompletują wpisy zaliczeniowe. Ponadto Regulamin studiów (§ 12) umożliwia studentom wgląd w prace zaliczeniowe, stąd względnie krótki czas ich przechowywania tę możliwość ogranicza. Przebieg praktyk zawodowych i pedagogicznych oraz ich efekty są weryfikowane na podstawie zapisów w dzienniczkach praktyk. W ocenie przydatności danej placówki jako miejsca praktyk zawodowych jest uwzględniana także opinia studentów, którzy odbyli tam praktykę.

Metodą podsumowującą proces kształcenia jest praca magisterska oraz egzamin dyplomowy, do którego studenci przystępują po uzyskaniu wszystkich przewidzianych programem studiów efektów kształcenia. Z przebiegu egzaminu magisterskiego sporządza się protokół, w którym notuje się pytania egzaminacyjne wraz z ocenami, ocenę pracy dyplomowej wystawianej przez promotora oraz recenzenta, a także średni wynik z toku studiów. Zadawane na egzaminie pytania pozwalają adekwatnie ocenić wiedzę z zakresu studiowanej dyscypliny i specjalności oraz umiejętność jej aplikacji. Na pozytywną ocenę zasługuje zasada dobierania recenzenta – samodzielnego pracownika nauki - do oceny pracy, której promotorem jest nauczyciel ze stopniem doktora. Powierzenie prowadzenia seminarium magisterskiego osobom ze stopniem doktora jest praktyką stosowaną w uczelniach – w ocenianej Jednostce rolę promotorów prac magisterskich pełnią doktorzy z doświadczeniem badawczym i dorobkiem publikacyjnym, co pozwala na rozszerzenie problematyki seminariów magisterskich i nie stanowi zagrożenia dla jakości przygotowywanych prac. Przy weryfikacji prac dyplomowych stosuje się system antyplagiatowy OSA. Ostateczną decyzję o zakwalifikowaniu pracy do obrony podejmuje promotor pracy. Tematyka prac magisterskich jest ściśle powiązana z kluczowymi i aktualnymi problemami podejmowanymi w psychologii. Dominują prace empiryczne dotyczące badań podstawowych w psychologii albo diagnozy zjawisk w praktyce psychologicznej. Poziom prac magisterskich świadczy także o osiągniętych efektach kształcenia. Analiza wybranych prac wskazuje na dobre przygotowanie studentów do aktywności badawczej, umiejętności projektowania i prowadzenia badań oraz prezentacji ich wyników. W części prac analizowanych przez ZO w niewystarczającym jednak stopniu uwzględniono dyskusję wyników. Poziom prac magisterskich może stanowić dobrą podstawę do dalszego doskonalenia umiejętności i kompetencji naukowych w ramach studiów doktoranckich. Oceny prac dyplomowych dokonane przez promotora i recenzenta są adekwatne.

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia przedstawione są w karcie przedmiotu dostępnej w systemie e-KUL. Studenci kierunku Psychologia informowani są o zasadach sprawdzania i oceniania stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia zazwyczaj na

pierwszych zajęciach przez prowadzącego. W opinii studentów formy weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są zazwyczaj adekwatne do formy zajęć a wyniki zaliczeń są podawane przez prowadzących terminowo. Porównanie udostępnionych ZO prac etapowych z sylabusami przedmiotów wskazuje na adekwatność zastosowanych form sprawdzania efektów kształcenia. Warto jednak zadbać o to, by w przypadku stosowania punktacji jako podstawy oceny obok liczby uzyskanych i możliwych do uzyskania punktów na pracy etapowej podana była ocena odpowiadająca przyjętej (i podanej do wiadomości studentów) skali. Hospitacja wybranych zajęć przez ZO wykazała duże zaangażowanie nauczycieli akademickich we wspieranie studentów w procesie uczenia się poprzez np.: (a) konsultacje udzielane studentom przygotowującym indywidualne prezentacje, (b) przygotowywanie i udostępnianie studentom materiałów dydaktycznych, (c) informacje zwrotne dotyczące zadań/problemów rozwiązywanych przez studentów w czasie zajęć warsztatowych. W Regulaminie Studiów nie istnieje przepis ograniczający liczbę egzaminów w danym semestrze. Studenci zgłaszali duże trudności w trakcie sesji egzaminacyjnej, podczas której zaliczają często nawet 8 egzaminów. Studenci mają trudności z zaliczeniem tak dużej liczby egzaminów, ich duża liczba nie sprzyja również organizowaniu egzaminów ustnych, które – w opinii studentów – lepiej odpowiadałyby specyfice niektórych przedmiotów. Studenci zgłosili również zastrzeżenie dotyczące organizacji sesji egzaminacyjnej, szczególnie sesji poprawkowej, która następuje bezpośrednio po sesji podstawowej, zarówno w semestrze letnim, jak i zimowym. Dodatkowo zajęcia semestru letniego według *Kalendarium na rok akademicki 2017/18* rozpoczynają się jeszcze przed zakończeniem sesji poprawkowej. W opinii studentów taka organizacja sesji, w połączeniu z dużą liczbą egzaminów oraz brakiem przerwy pomiędzy semestrami nie sprzyja osiągnięciu przez nich dobrych rezultatów w nauce i stanowi duże utrudnienie w realizacji toku kształcenia. ZO przychyliła się w kwestii organizacji sesji egzaminacyjnej do stanowiska studentów. Stosowane na ocenianym kierunku kryteria oceny osiągnięć studentów są zgodne z koncepcją kształcenia i zakładanymi efektami kształcenia. Warto rozważyć jednak wprowadzenie w części przedmiotów oceny ciągłej, pozwalającej na uzyskanie zaliczenia bez końcowego egzaminu.

Uczelnia stosuje standardowe procedury zapobiegania nieetycznemu zachowaniu studentów w procesie zdobywania wiedzy – prace dyplomowe są skanowane w systemie antyplagiatowym OSA, wykryte przypadki nieuczciwości uniemożliwiają uzyskanie zaliczenia, mogą być przedmiotem postępowania dyscyplinarnego. Ogólne zasady ujęte są w Regulaminie studiów oraz w Kodeksie etyki studenta KUL.

2.3.

Zasady rekrutacji regulowane są na poziomie Uczelni, a system rekrutacji na oceniany kierunek jest z nim zgodny. W informacjach dostępnych dla kandydatów na stronie internetowej KUL podane są precyzyjne informacje dotyczące zasad i terminów rekrutacji, wymaganych dokumentów i trybu ich składania. Rekrutacja na kierunek Psychologia odbywa się zgodnie z zasadami publikowanymi na stronie internetowej dla kandydatów (kandydat.kul.pl). Strona zawiera obszernie informacje na temat perspektyw zawodowych, programu studiów, praktyk, kół naukowych, kompetencji zdobywanych w trakcie studiów. Rekrutacja na studia odbywa się według wskaźnika obliczanego w oparciu o wynik z egzaminu maturalnego z języka polskiego (40% wyniku końcowego), języka obcego nowożytnego (30%) oraz biologii, fizyki, historii, matematyki lub wiedzy o społeczeństwie (30%). W opinii studentów takie kryteria rekrutacji pozwalają na rekrutację wszystkim chętnym zainteresowanym kształceniem na kierunku. Studenci nie zgłosili uwag odnośnie dostępności informacji o rekrutacji ani organizacji procesu rekrutacji.

Kryteria kwalifikacji na studia (przedmioty maturalne uwzględnianie w rekrutacji) są dobrze dostosowane do profilu kształcenia na ocenianym kierunku i pozwalają wybrać kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności niezbędne do podjęcia studiów. Zapewniają także równe szanse kandydatom na studia.

Uczelnia przyjęła zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym. Określa je Regulamin potwierdzania efektów uczenia się na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II, przyjęty Uchwałą Senatu KUL z dn. 25 czerwca 2015 r. Na Wydziale Nauk Społecznych KUL zasady te realizuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Wewnętrzne regulacje (Regulaminu Studiów KUL) określają również zasady, na jakich student z innej szkoły wyższej może przenieść się na KUL. Rzetelne informacje o stosowanych regulacjach są dostępne na stronie internetowej Uczelni, sformułowano je w sposób zrozumiały, odpowiadający potrzebom zainteresowanych osób. Decyzję o przyjęciu podejmuje dziekan określając warunki, termin i sposób uzupełnienia różnic programowych, z uwzględnieniem efektów kształcenia uzyskanych w innej szkole wyższej, wyrażonych w punktach ECTS przypisanych do przedmiotów w programie kształcenia KUL.

Studenci przenoszący się na kierunek Psychologia z innej uczelni lub wybierający go jako drugi kierunek, mają obowiązek uzupełnienia różnic programowych oraz możliwość przeniesienia efektów kształcenia na podstawie decyzji Dziekana.

Zasady dyplomowania zostały określone w wewnętrznych regulacjach Uczelni (Uchwała Senatu KUL z dn. 6 czerwca 2013 r.) przepisami *Regulaminu Studiów*. Zasady są również umieszczone na stronie internetowej Uczelni, studenci są też informowani o koniecznych procedurach na końcowych latach studiów, a także bezpośrednio przez promotorów prac. System dyplomowania na ocenianym kierunku jest zgodny z powyższymi aktami, a dodatkowo dobrze powiązany z zakładanymi efektami kształcenia, w tym wyraźnie odzwierciedla ogólnoakademicki profil kształcenia i przygotowanie do pracy badawczej. Zgodne z wewnętrznymi regulacjami Uczelni są również zasady zaliczania etapów studiów. Studenci obecni na spotkaniu z ZO, będący na ostatnim roku studiów, nie zgłosili uwag odnośnie problemów z poinformowaniem o zasadach dyplomowania.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Program i plan kształcenia na ocenianym kierunku a także organizacja zajęć pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Pozytywnie ocenia się przewagę zajęć realizowanych w formach poza wykładowych oraz w małych i bardzo małych grupach jako ważny czynnik rozwoju umiejętności i kompetencji społecznych studenta także osiągania przez niego efektów kształcenia. Studenci odbywają praktyki zawodowe, których wymiar oraz miejsce są właściwe dla zakładanych efektów kształcenia. Także zasada przydzielania opiekuna psychologa w miejscu odbywania praktyk jest oceniana pozytywnie.

Czas trwania kształcenia oraz nakład pracy studenta pozwalają na osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia na poziomie jednolitych studiów magisterskich oraz są odzwierciedlone w wymiarze punktów ECTS. Treści kształcenia są zgodne z zakładanymi efektami kształcenia, uwzględniają bieżący dorobek naukowy w psychologii oraz są powiązane z problematyką badań realizowanych przez pracowników jednostki. Małoliczne grupy ćwiczeniowe, laboratoryjne i seminaryjne pozwalają na wprowadzenie aktywnych zorientowanych na studenta metod kształcenia. Bezpośredni kontakt nauczyciela ze studentem, który dominuje w kształceniu na ocenianym kierunku jest dodatkowym czynnikiem wspierającym studenta w procesie kształcenia.

Ocena postępów kształcenia jest dostosowana do charakteru zajęć. Studenci znają reguły weryfikacji efektów kształcenia oraz są terminowo informowani o wynikach postępowania oceniającego. Dominują zindywidualizowane formy zaliczeń i egzaminów. Nie wszystkie prace etapowe są archiwizowane.

Studenci biorą udział w badaniach naukowych realizowanych w ramach prac magisterskich, w ramach bezpośredniej współpracy z nauczycielem realizującym badania własne lub w ramach zadań badawczych w kole naukowym. Ta pierwsza forma podlega sprawdzeniu i ocenie w procesie dyplomowania. Prace magisterskie mają wysoki poziom merytoryczny i odnoszą się do aktualnych problemów teoretycznych lub praktycznych w psychologii.

Proces rekrutacji jest ogólnie dostępny i znany studentom. Obejmuje przejrzyste zasady gwarantujące równy dostęp do studiów. Powszechnie dostępne są także informacje o zasadach zaliczania kolejnych etapów kształcenia, także dyplomowania oraz zasady przy wyborze psychologii jako drugiego kierunku, przy przeniesieniu się z innej uczelni oraz procedura zaliczania efektów uczenia się.

Jako słabe strony spełnienia tego kryterium należy wskazać:

- Organizację roku akademickiego, która nie zakłada przerwy semestralnej a zimowa sesja poprawkowa przebiega w trakcie semestru letniego, co uniemożliwia studentów składającym egzamin poprawkowy uczestnictwo i właściwe przygotowanie się do zajęć z semestru letniego.

- Dużą liczbę egzaminów w sesji, co nie sprzyja właściwej higienie nauki i może pogorszyć wyniki studenta i wydłużyć czas osiągnięcia efektów kształcenia.

-Jako niewystarczające ocenia się sprawowanie opieki nad przebiegiem praktyk ze strony Uczelni.

Dobre praktyki

Konstrukcja programu studiów uwzględniająca wczesny wybór specjalności i wybór modułów w ramach specjalności; przewaga zajęć w formie ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów itp., nad wykładami; względnie mała liczba studentów w grupach; różnorodność form oceny efektów kształcenia

Zalecenia

1. Rewizja punktacji ECTS, nie powinno być przedmiotów bez punktów;
2. Zwiększenie liczby opiekunów praktyk - obecnie funkcję te pełnią tylko 2 osoby;
3. Reorganizacja sesji egzaminacyjnej tak, by sesja poprawkowa nie następowała bezpośrednio po sesji zasadniczej , określenie maksymalnej liczby egzaminów w trakcie sesji egzaminacyjnej
4. Sformułowanie zasad archiwizowania prac etapowych;
5. Przegląd programu studiów z udziałem studentów kierunku, aby zidentyfikować przedmioty, w których treści powtarzają się albo są nieaktualne.
6. Zwrócenie większej uwagi na obecność w pracach magisterskich dyskusji (a nie tylko interpretacji) wyników własnych badań, z odniesieniem do literatury i założeń teoretycznych pracy, wskazaniem ograniczeń przeprowadzonego badania.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II realizuje politykę jakości, która jest spójna z misją i strategią rozwoju Uczelni przyjętą do realizacji na lata 2014-2020 na mocy Uchwały Senatu Nr 740/III/1 z dnia 29.05.2014 r. Ponadto strategiczne cele jakościowe zostały wyznaczone w strategii rozwoju Wydziału Nauk Społecznych oraz Instytutu Psychologii. Realizację polityki jakości wspiera wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zawierający poszczególne założenia, cele i procedury. Aktualnym aktem prawnych określającym zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest Uchwała Senatu Nr 723/II/11 z dn. 29.11.2012 r.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje czynności związane z projektowaniem, zatwierdzaniem, monitorowaniem i okresowym przeglądem programów kształcenia, w których uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni.

Istotną rolę w procesie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na poziomie Uczelni odgrywa Uniwersytecka Komisja ds. Jakości Kształcenia, która stanowi ciało doradcze dla Rektora. W skład Uniwersyteckiej Komisji ds. Jakości Kształcenia wchodzi: Pełnomocnik ds. jakości kształcenia, jako przewodniczący, Prorektor ds. Studenckich, Prorektor ds. Nauki i Rozwoju, Koordynatorzy Wydziałowi, przedstawiciel Kolegium MISHuS, Kierownik Biura Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów, przedstawiciel studentów, przedstawiciel doktorantów, koordynator statystyczny, Sekretarz, przedstawiciel Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz przedstawiciel Uniwersyteckiego Centrum Studiów Podyplomowych i Doskonalenia Zawodowego.

Z kolei na poziomie Wydziału Nauk Społecznych monitorowaniem procesu kształcenia oraz wdrażaniem ogólnouczelnianych rozwiązań systemowych w obszarze jego doskonalenia zajmuje się Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, którą stanowią: Dziekan lub Prodziekan jako przewodniczący, Dyrektorzy Instytutów, nauczyciele akademicy, przedstawiciel Uniwersyteckiego Centrum Studiów Podyplomowych i Doskonalenia Zawodowego, przedstawiciel studentów oraz przedstawiciel doktorantów. Studenci i doktoranci powoływani są na okres danego roku akademickiego. Do zadań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia należy: opracowanie polityki jakości oraz procedur zgodnie ze strategią rozwoju Wydziału, ocena funkcjonowania systemu jakości kształcenia oraz przedstawianie Dziekanowi informacji na temat zakresu działań doskonalących. W skład powyższych gremiów, działających na rzecz poprawy jakości kształcenia wchodzi przedstawiciele interesariuszy wewnętrznych, którymi są nauczyciele akademicy i studenci. Z kolei interesariusze zewnętrzni od 2013 roku zostali zrzeszeni w Kapitulie Pracodawców i Absolwentów Wydziału Nauk Społecznych, która działa jako ciało doradcze dla Rady Wydziału w zakresie: oceny koncepcji kształcenia, opiniowania programów i efektów kształcenia prowadzonych na wydziale kierunków studiów oraz organizacji praktyk zawodowych. Kapitułę Ekspertów na okres kadencji władz wydziału powołuje na wniosek Dziekana Rada Wydziału.

Wydział Nauk Społecznych określił i stosuje w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zasady projektowania i zatwierdzania programów kształcenia,

które określa Uchwała Senatu Nr 724/II/20 z dn. 31.01.2013 r. z późn. zm. Nadzór nad tworzeniem planów studiów i programów kształcenia z poziomu Uczelni sprawuje Prorektor ds. kształcenia, natomiast z poziomu Wydziału: Dziekan, Prodziekan, Dyrektor Instytutu, Kierownicy katedr oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia.

Tworzenie programu kształcenia dla kierunku *psychologia*, w tym formułowanie efektów kształcenia, koncepcji kształcenia oraz sylwetki absolwenta odbyło się w 2012 roku z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w Raporcie samooceny fundamentalnymi założeniami tworzonego programu były: kilkudziesięcioletnia tradycja dwutorowości procesu dydaktycznego, zakładająca jednoczesne kształcenie w obszarze teoretycznym i praktycznym, w oparciu o aktualną wiedzę i osiągnięcia psychologii stosowanej; gruntowna analiza aktualnej sytuacji rynkowej, zapotrzebowania na rynku pracy i śledzenie losów absolwentów oraz maksymalne wykorzystanie potencjału naukowego i dydaktycznego kadry. Na etapie projektowania obecnie funkcjonującego programu w sposób szczególny zwrócono uwagę na sugestie wnoszone przez studentów Instytutu, którym zapewniono możliwość otwartego wypowiedzenia się na temat liczby i rodzaju zajęć dydaktycznych składających się na siatkę godzin dotychczasowego programu. Program kształcenia został przygotowany przez Radę Instytutu Psychologii przy współdziałaniu pracowników naukowo-dydaktycznych, a następnie zaopiniowany przez Samorząd Studencki i zatwierdzony przez Radę Wydziału. Etapem tworzenia programu kształcenia dla kierunku *psychologia* była jego weryfikacja przez Dział Toku Studiów i Senacką Komisję ds. Dydaktyki i Wychowania, która polegała na sprawdzeniu zgodności programu z wytycznymi obowiązującymi w Uczelni. Tak opracowany program został przedstawiony Senatowi Uczelni w celu jego zatwierdzenia.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w toku wizytacji aktualnie realizowany program kształcenia na kierunku *psychologia* podlegał niewielkim modyfikacjom, a wprowadzane korekty dotyczyły: zmiany sekwencji przedmiotów; liczby godzin; punktów ECTS; wprowadzenia nowych lub rezygnacja z przedmiotów; oferty specjalności; zmiany form realizacji lub sposobu weryfikacji efektów kształcenia. Doskonalenie programu kształcenia, w powyższych zakresach odbywało się w wyniku konsultacji z zainteresowanymi grupami interesariuszy.

W celu sprawdzania poprawności realizacji programów studiów w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia wdrożono obowiązek corocznej ich weryfikacji. W związku z powyższym stosownie do przyjętych w Uczelni regulacji Wydział Nauk Społecznych prowadzi na ocenianym kierunku monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb różnych grup interesariuszy, w tym rynku pracy.

Kompleksowy przegląd programów kształcenia odbywa się systematycznie co najmniej raz w roku akademickim i jest zorientowany na efekty kształcenia, a także możliwość ich realizacji i weryfikacji. W ocenie programu kształcenia uczestniczą w sposób pośredni i bezpośredni Dziekan Wydziału, Prodziekan, Kierownicy katedr, Dyrektor Instytutu, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, a także nauczyciele akademicy, w szczególności i studenci. Poza interesariuszami wewnętrznymi oceny programu dokonują również interesariusze zewnętrzni, w szczególności absolwenci i pracodawcy współpracujący z Wydziałem przy organizacji praktyk.

W wyniku wewnętrznych przeglądów programu kształcenia realizowanego na kierunku *psychologia* uznano, iż konstrukcja programu kształcenia jest właściwa, a stosowane metody kształcenia (problemowe, warsztatowe i ćwiczenia) wspomagają umiejętności badawcze studentów, motywując ich do stawiania problemów i samodzielnych poszukiwań, w tym też pracy naukowej oraz sprzyjają osiągnięciu przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Ważnym elementem procesu dydaktycznego są zajęcia przygotowywane i prowadzone przez studentów w

formie prezentacji, interaktywnych ćwiczeń i dyskusji. Studenci wprowadzani są w działania naukowo-badawcze pracowników naukowych poszczególnych katedr, np. poprzez udział w grantach badawczych, projektach badawczych i konferencjach organizowanych przez pracowników Wydziału. Podczas weryfikacji kart modułów kształcenia dostrzeżono powtarzające się treści kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów, dlatego też Dyrektor Instytutu przeprowadził wśród studentów ankietę dotyczącą powtarzalności treści programowych, której wyniki potwierdziły zidentyfikowaną nieprawidłowość i umożliwiły jej usunięcie. Na posiedzeniu Rady Instytutu treści kształcenia zostały przedyskutowane, a uzasadnione zmiany wprowadzone.

Rezultatem przeglądu programu kształcenia realizowanego w ramach ocenianego kierunku jest wprowadzenie od roku akademickiego 2017/2018 zajęć służących nabywaniu umiejętności praktycznych, realizowanych w formie warsztatów, laboratoriów, treningu, w grupach liczących do 15 osób, którymi są: Diagnostyka inteligencji, Psychoterapia, Warsztat metodologiczny (do wyboru), Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii emocji i motywacji (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii pracy i organizacji (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii procesów poznawczych (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii rehabilitacji (warsztaty), Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii różnic indywidualnych (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii społecznej (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii wychowawczej i rodziny (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii zdrowia i psychoterapii (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychoprofilaktyce patologii społecznej (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w rozwoju człowieka w cyklu życia (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w społecznej psychologii osobowości (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych funkcjonowania osób niepełnosprawnych na rynku pracy (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii jakości życia (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii organizacji i zarządzania (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii osobowości (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii percepcji i wyobraźni (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii procesów społecznych (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii zachowań konsumenckich (warsztaty); Metodologia badań /analiza i interpretacja danych empirycznych w psychologii zdrowia w środowisku pracy (warsztaty).

Systematyczne monitorowanie realizacji programu kształcenia na kierunku *psychologia* stanowi istotny element systemu zapewnienia jakości kształcenia i odbywa się na bieżąco przez kadrę akademicką, której propozycja podziału zajęć z *Psychologii rozwoju człowieka w biegu życia* na *Psychologię Wspierania Jakości Życia* oraz *Psychologię Biznesu i Przedsiębiorczości* została wprowadzona do programu studiów.

Istotną rolę w doskonaleniu programu kształcenia ocenianego kierunku odgrywają interesariusze wewnętrzni działający w Radzie Instytutu Psychologii, w tym także studenci, którzy dokonali wprowadzenia od roku akademickiego 2016/2017 do programu kształcenia Specjalności *Psychologia Wspierania Jakości Życia*, bloku wykładów i ćwiczeń obowiązkowych *Psychologii rozwoju człowieka w biegu życia* oraz w przypadku *Specjalności Psychologia Biznesu i*

Przedsiębiorczości wykładu i ćwiczeń z *Psychologii rozwoju człowieka*. Efektem zgłoszonych postulatów była rezygnacja z realizacji powyżej wskazanych zajęć w ramach bloku zajęć ogólnych.

W celu doskonalenia jakości kształcenia na kierunku *psychologia* jednostka z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych monitoruje i prowadzi ocenę osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów kształcenia reguluje Zarządzenie Rektora z dn. 12.05.2015 r. w *sprawie systemu weryfikacji efektów kształcenia*. Wprowadzony system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia odnosi się do poszczególnych przedmiotów oraz praktyk studenckich, ponadto obejmuje proces dyplomowania. Na uwagę ZO zwróciła liczba opiekunów praktyk (dwie osoby), która w porównaniu z liczbą studentów na każdym roczniku jest niewystarczająca. W ocenie realizacji efektów kształcenia w aspekcie zgodności efektów z oczekiwaniami rynku pracy uczestniczą interesariusze zewnętrzni, którymi są absolwenci i pracodawcy. Za podsumowanie oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia odpowiada Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Uniwersytecka Komisja ds. Jakości Kształcenia. Elementem oceny poziomu realizacji efektów kształcenia poza analizą rozkładu ocen uzyskiwanych przez studentów jest przegląd form realizacji i metod weryfikacji efektów kształcenia. Powyższe stanowią ceną wskazówkę podczas opracowywania sylabusów i w dużym stopniu wpływają na modyfikację stosowanych metod dydaktycznych. Z kolei uzyskane przez studentów wyniki są ważną informacją wpływającą na korekty treści i sposobu realizacji poszczególnych przedmiotów, które dodatkowo konsultowane są z Kierownikiem katedry sprawującym pieczę nad określoną pulą przedmiotów. W dalszej kolejności prowadzący są zobligowani do uwzględnienia opinii studentów sformułowanych w ramach procesu ankietyzacji, które przedstawiane są przez Wydziałową i Uniwersytecką Komisję ds. Jakości Kształcenia na końcu semestru. Zbierane w ten sposób informacje zwrotne skutkują wprowadzeniem dopuszczalnych korekt do programu studiów, np. w roku akademickim 2017/2018 dokonano rozdzielenia przedmiotu *Psychologia kliniczna i psychopatologia* na część dotyczącą wieku rozwojowego i część odnoszącą się do osób dorosłych (*Psychologia kliniczna i psychopatologia dorosłych; Psychologia kliniczna i psychopatologia wieku rozwojowego*). Efektem przeprowadzonej oceny realizacji efektów kształcenia jest także zredukowanie z 30 do 20 liczby studentów uczestniczących w zajęciach realizowanych w formie ćwiczeń.

Narzędzie systemu służące do oceny skuteczności wewnętrznych procesów zapewnienia jakości w projektowaniu, monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu kształcenia stanowią hospitacje zajęć dydaktycznych. Hospitacje umożliwiają interesariuszom wewnętrznym wpływ na doskonalenie i realizację programu kształcenia. Za jakość kadry naukowej wymaganej do prowadzenia kierunków studiów odpowiedzialny jest z poziomu Uczelni Prorektor ds. Nauki i Kontaktów Międzynarodowych oraz Prorektor ds. Kształcenia. Wpływ na obsadę kadrową kierunku mają także władze Instytutu i Wydziału, jak również Kierownicy Katedr. W efekcie przeprowadzonych hospitacji zidentyfikowano potrzeby szkoleniowe pracowników, w tym kadry dydaktycznej, które zaspokajane są w ramach projektu pt. „*Zintegrowany Program Podnoszenia Kompetencji studentów i pracowników Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*”. Pracownicy mają możliwość realizacji kursu innowacyjnych umiejętności dydaktycznych z zastosowaniem modelu learning-by-doing w pracy dydaktycznej, modelu design-thinking; ćwiczeń praktycznych w ramach ścieżki językowej General English, General English in use, Specialized English, Specialized English in use; ścieżki komunikacyjnej zawierającej innowacyjne prezentacje multimedialne dla wykładowców, dydaktyka metodą blended-learning, projektowania i prowadzenia kursów on-line, tworzenia publikacji cyfrowych; ścieżki autodydaktycznej,

polegającej na przygotowanie materiałów dydaktycznych w języku angielskim, prowadzeniu dydaktyki w w/w języku, TIK w pracy dydaktycznej; -analizy danych (SPSS, Statistica, Excel). Ponadto kadra akademicka ma możliwość nauki języka branżowego w ramach oferty lektoratów oraz projektów dofinansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny (np. "Najlepsze praktyki" w strategicznej transformacji KUL – pogłębianie znajomości j. branżowego z warunkiem prowadzenia zajęć w j. angielskim). Pracownicy Wydziału otrzymują także wsparcie w postaci szkoleń z zakresu zmieniających się przepisów prawa. Przykładowo w roku akademickim 2016/2017 odbył się cykl szkoleń dla kierowników jednostek dotyczący wdrożenia na KUL Polskiej Ramy Kwalifikacji. W ramach szkoleń dla poszczególnych jednostek zostały powołane podkomisje mające na celu przekształcenie efektów kształcenia KRK na PRK. W skład zespołu Instytutu Psychologii weszli: Zastępca Dyrektora Instytutu Psychologii ds. Studenckich i Dydaktycznych, Prodziekan ds. Studenckich i Kształcenia, pracownik Działu Kształcenia oraz sekretarze Instytutu Psychologii.

Przedstawiciele studentów i doktorantów uczestniczą w procesie doskonalenia jakości kształcenia jako członkowie Samorządu Studentów, którzy czynnie biorą udział w posiedzeniach Rady Wydziału i Rady Instytutu, opiniują programy kształcenia, proponują działania doskonalące, promują ankietyzację ewaluacji zajęć dydaktycznych wśród studentów. Studenci, jako interesariusze wewnętrzni mają wpływ na program kształcenia poprzez uczestnictwo w ankietyzacji dotyczącej: *oceny zajęć oraz nauczycieli akademickich*.

Monitorowaniu, przeglądowi i doskonaleniu programu i procesu kształcenia służy ewaluacja, która odbywa się z wykorzystaniem elektronicznej ankiety udostępnianej na platformie e-KUL i służy podnoszeniu jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich oraz realizowaniu polityki kadrowej Uniwersytetu. Podczas badania studenci udzielają odpowiedzi (zdecydowanie tak; raczej tak; raczej nie; zdecydowanie nie, nie mam zdania) na pytania dotyczące zajęć: czy przebiegły prawidłowo pod względem organizacyjnym (punktualnie, regularnie); czy zawierały pełne i wielostronne ujęcie tematyki przedmiotu; czy należy uznać je za trudne. W odniesieniu do prowadzącego studenci dokonują oceny czy był dobrze przygotowany do zajęć, motywował studentów do aktywności, określił wymagania dotyczące sposobu zaliczenia zajęć/przedmiotu, objaśniał w sposób jasny i zrozumiały omawiane zagadnienia, potrafił utrzymać uwagę i aktywność studentów do końca zajęć, podkreślał praktyczne znaczenie przedmiotu i potrafił zainteresować nim na przyszłość, sprawiedliwie oceniał rezultaty prac studenckich, był życzliwy i taktowny w stosunku do studentów, poświęcał dodatkowy czas na konsultacje ze studentami. Ponadto kwestionariusz ankiety zawiera wolne miejsce przeznaczone na wypowiedź otwartą oraz inne spostrzeżenia i uwagi. Wyniki ewaluacji są każdorazowo analizowane zgodnie z procedurą określoną w Zarządzeniu Rektora Nr ROP-0101-5/16 z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie określenia procedury wyrażania przez studentów i doktorantów opinii o prowadzonych zajęciach dydaktycznych. Ponadto po zakończeniu procesu wypełniania ankiet ewaluacyjnych przez studentów na platformie e-KUL, są one niezwłocznie udostępniane osobom ocenianym, a w ciągu 3 dni od dnia udostępnienia wyników ankiet oceniany pracownik jest zobowiązany do przedstawienia wyników ewaluacji zajęć Kierownikowi katedry. W dalszej kolejności otrzymuje je Dyrektor Instytutu oraz Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Wyniki z ostatnich badań (za rok akademicki 2016/2017) wskazują słabą zwrotność ankiet i ich znikomą reprezentatywność, jednakże z oceny wynika, iż kadra oceniana jest przez studentów na ogół dobrze. Z indywidualnych wypowiedzi studentów, sformułowanych w ramach pytania otwartego wynika, iż studenci pozytywnie oceniają sposób prowadzenia zajęć,

wskazują także na życzliwą i pełną szacunku postawę wykładowców, dużą kulturę osobistą, poczucie humoru, zachęcanie do aktywności na zajęciach oraz gotowość do udzielenia pomocy studentom. W ramach negatywnych aspektów procesu kształcenia studenci najczęściej wskazywali pod adresem prowadzących na brak umiejętności przekazywania wiedzy, zbyt szybkie tempo prowadzenia zajęć, powtarzalność materiału w trakcie studiów oraz niesprawiedliwy sposób oceniania. W ocenie władz jednostki sformułowane przez studentów uwagi są nieliczne, a w ramach działań doskonalących Dyrektorzy Instytutów przeprowadzili rozmowy dyscyplinujące na temat rzetelnego wypełniania obowiązków dydaktycznych. W ramach zaleceń stwierdzono potrzebę aktualizacji literatury przedmiotów oraz potrzebę urozmaicenia form i metod prowadzenia zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych środków dydaktycznych, aby przyczyniały się do zwiększenia ich atrakcyjności. Studenci obecni na spotkaniu z ZO stwierdzili, że nie są informowani o wyciągniętych wnioskach, podejmowaniu działań doskonalących przez co mają poczucie, że ich zdanie nie jest brane pod uwagę w ocenie pracowników i doskonaleniu jakości kształcenia.

Wpływ studentów na proces kształcenia odbywa się poprzez włączenie ich w realizację projektów badawczych, także międzynarodowych, prowadzonych przez pracowników Instytutu, które umożliwiają naukę warsztatu prowadzenia badań, poznanie ich wszystkich etapów od przygotowań, przez realizację aż po prezentację uzyskanych rezultatów. Zgodnie z potrzebami studenci biorą udział w realizacji grantów pozyskiwanych przez pracowników z funduszy zewnętrznych. Odpowiedzią na potrzeby studentów jest organizacja wizyt studyjnych, np. w celu realizacji diagnozy oraz propozycji oddziaływań wobec skazanych oraz praktycznego poznania zawodu psychologa więziennego, a także stworzenie możliwości uzyskiwania certyfikatów np. studenci uczestniczący w zajęciach *Metody statystyczne* na III roku studiów mają możliwość uzyskania Certyfikatu SPSS Technology Export (Firma Predictive Solutions). Wychodząc naprzeciw potrzebom studentów, wyrażanych np. na seminariach pracownicy biblioteki Instytutu Psychologii i Biblioteki Głównej KUL zapraszają przedstawiciela platformy EBSCO na szkolenie studentów poświęcone pogłębieniu umiejętności korzystania z w/w bazy.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, a także w doskonaleniu i realizacji programu kształcenia kierunku *psychologia* pod kątem jego dostosowania do oczekiwań interesariuszy zewnętrznych oraz potrzeb rynku pracy odbywa się zgodnie z zadeklarowanym w uchwale Senatu zakresem działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, określonym jako: „*współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie monitorowania jakości kształcenia, w tym badanie opinii pracodawców na temat jakości wykształcenia absolwentów Uniwersytetu i przygotowania ich do pracy zawodowej*”. W związku z realizacją założonego celu z inicjatywy władz Uczelni przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II utworzono Konwent, jako organ doradczy Rektora. Zgodnie z zakresem kompetencji Konwent wyraża opinie o strategii i kierunkach rozwoju Uczelni dla pełniejszej realizacji jej misji i aktualnych zadań; wspomaga nawiązywanie kontaktów z otoczeniem gospodarczym; określa priorytetowe obszary prowadzenia badań naukowych pod kątem ich użyteczności dla otoczenia społeczno- gospodarczego; pomaga w komercjalizacji wyników badań; opiniuje tworzone kierunki studiów i programy kształcenia; informuje o bieżących i perspektywicznych potrzebach rynku pracy oraz udziela pomocy w tworzeniu rozwiązań promujących zatrudnienie absolwentów Uniwersytetu. Posiedzenia Konwentu są zwoływane w trybie zwyczajnym, co najmniej dwa razy w roku lub w trybie nadzwyczajnym w zależności od potrzeb. W Konwencie zasiadają: właściciel Grupy Kapitałowej Multico, dyrektor Regionu Banku PEKAO S.A., prezes Zarządu Bakalland S.A., wiceprzewodniczący Rady

Nadzorczej Mokate S.A., Prezydent Miasta Lublin, Marszałek Województwa Lubelskiego, prezes Zarządu Asseco Poland S.A. oraz wiceprezes Zarządu Knight Frank Sp. z o. o.

W trosce o zapewnienie najwyższej jakości kształcenia, jako czynnika warunkującego realizację misji i strategii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz umacnianie i rozwój pozycji Wydziału Nauk Społecznych na arenie krajowej i międzynarodowej powołano Kapitułę Pracodawców i Absolwentów Wydziału Nauk Społecznych. Do kontaktów z przedstawicielami pracodawców i ekspertami w zakresie konsultacji programów kształcenia wyznaczono w ramach Wydziału Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, która podejmuje działania mające na celu dostosowanie procesu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Interesariusze zewnętrzni, działający w ramach Kapituły Pracodawców i Absolwentów Wydziału Nauk Społecznych wyrażają uwagi i opinie do programów kształcenia zarówno nowych, jak i prowadzonych kierunków studiów pod kątem dostosowania do potrzeb rynku pracy: efektów kształcenia, planów studiów, metod, form i treści kształcenia, a także sylwetki absolwenta. Członkami Kapituły Pracodawców i Absolwentów są przedstawiciele firm i instytucji, z którymi Wydział Nauk Społecznych prowadzi ścisłą współpracę, są to w szczególności: Dyrektor Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie, przedstawiciel Obserwatorium Rynku Pracy oraz Urzędu Miasta Lublina, Dyrektor Urzędu Statystycznego w Lublinie, a także czternastu absolwentów, w tym dwóch z kierunku *psychologia*.

Efektem konsultacji programu kształcenia kierunku *psychologia* z interesariuszami zewnętrznymi jest uruchomienie specjalności *Psychologia biznesu i przedsiębiorczości*, która zapewnia dostosowanie programu kierunku do oczekiwań rynku pracy, gdyż przygotowuje do wykonywania zawodu psychologa, zatrudnianego w poradnictwie lub w przedsiębiorstwach.

Na program kształcenia ocenianego kierunku i jego realizację w istotny sposób oddziałuje współpraca o charakterze naukowo- badawczym, prowadzona przez Wydział Nauk Społecznych z instytucjami akademickimi, naukowymi w kraju i za granicą. W oparciu o efekty i wyniki tejże współpracy odbywa się aktualizacja i doskonalenie treści kształcenia, szczególnie pod kątem ich zgodności z aktualnym stanem wiedzy w obszarze nauki, z którego kierunek się wywodzi oraz w dziedzinie i dyscyplinie, do której odnoszą się zakładane dla tego kierunku efekty kształcenia, ponadto także z powodu przenoszenia na proces kształcenia i wykorzystania wyników badań naukowych prowadzonych przez pracowników Wydziału. Przykładowo współpraca w ramach projektu „Tech Use Disorders” (TUD Project; Grant ID: FP7-PEOPLE-2013-IEF-627999), realizowanego w zespole międzynarodowym w latach 2014-2016 przyczyniła się do włączenia do *Psychologii uzależnień*, treści dotyczących nowych nurtów w tej dziedzinie, takich jak uzależnienia behawioralne. Ponadto do *Psychologii uzależnień* wdrożono także wyniki wspólnych prac prowadzonych z Centrum zapobiegania i leczenia patologicznego grania hazardowego w Quebecu, Uniwersytet Laval, które wykorzystano również w przypadku przedmiotu *Przejawy patologii społecznej w miejscu pracy*.

Współpraca z Kijowskim Uniwersytetem Narodowym im. Tarasa Szewczenki przy realizacji badań naukowych dotyczących funkcjonowania psychospołecznego osób czynnie zaangażowanych w konflikt militarny na wschodzie Ukrainy przyczyniła się do realizacji projektów badawczych przez studentów IV i V roku studiów kierunku *psychologia* w ramach seminarium magisterskiego z *Psychoprofilaktyki Patologii Społecznej*.

Realizacja treści programowych z zakresu *psychologii procesów poznawczych i percepcji* odbywa się w oparciu o wyniki wspólnych badań prowadzonych z Muzeum Pałacu Króla Jana III Sobieskiego w Wilanowie, które zaowocowały wspólnymi projektami badawczymi, raportami i publikacjami oraz udziałem w licznych konferencjach naukowych.

W przypadku przedmiotów wykorzystujących *okulografię i elektroencefalografię* do treści programowych wprowadzono niektóre wyniki badań prowadzonych wspólnie z Wojskowym Instytutem Medycyny Lotniczej w Warszawie.

Doskonalenie programu kształcenia miało miejsce także w wyniku odbywanych przez studentów wizyt studyjnych, których wyniki przełożyły się na realizację przedmiotów, takich jak: *Patologie społeczne* lub *Modele resocjalizacji i readaptacji*.

Kolejnym przykładem zajęć, których tematyka opiera się o wyniki prowadzonej współpracy z otoczeniem zewnętrznym są *Zagadnienia psychosomatyki a jakość życia*, podczas których popularyzowane są najnowsze osiągnięcia psychosomatyki, stanowiące efekt współpracy z Sekcją Medycyny Psychosomatycznej Polskiego Towarzystwa Lekarskiego. Wzbogacenie treści programowych dotyczyło także przedmiotu *Procesy poznawcze*, podczas którego prezentowana jest wiedza i doświadczenie zdobyte w wyniku prowadzenia wspólnie z Zakładem Psychologii Eksperymentalnej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie badań nad treningami poznawczymi oraz ich wpływem na racjonalność podejmowania decyzji.

Efektem ewaluacji programu kształcenia realizowanego w ramach ocenianego kierunku jest włączenie praktyków w proces dydaktyczny, którzy realizują przedmioty, takie jak: *Psychiatria dziecięca*, *Psychiatria sądowa*, *Psychiatria*, *Funkcjonowanie człowieka w warunkach ekstremalnych: psychologia lotnicza*, *Psychologiczne doradztwo karier*, *Psychologiczne doradztwo zawodowe*.

Interesariusze zewnętrzni, którymi są pracodawcy współpracujący z Wydziałem w ramach organizacji praktyk uczestniczą w kształtowaniu i doskonaleniu programu praktyk, są to m.in. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, szkoły i przedszkola integracyjne, domy dziecka, ośrodki psychoterapii i poradnictwa (np. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin w Lublinie), szpitale (np. Szpital Neuropsychiatryczny w Lublinie), ośrodki diagnostyczne (np. diagnostyka kierowców), działy marketingowe w dużych firmach (np. Herbatpol Lublin, Stokrotka), ośrodki diagnostyczne przy sądach.

Wydział Nauk Społecznych wykorzystuje do doskonalenia programu kształcenia wyniki z monitoringu losów zawodowych prowadzonego przez Biuro Karier KUL oraz przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wyniki ogólnouczelnianego monitoringu losów absolwentów wskazują, iż w przypadku kierunku *psychologia* odnotowano wysoki i bardzo wysoki poziom wykorzystania w późniejszej pracy wiedzy i kompetencji zdobytych podczas studiów. Z badania przeprowadzonego w 2016 roku po roku od ukończenia studiów wynika, iż najwyżej oceniane są uzyskane w trakcie studiów umiejętności postępowania zgodnie z zasadami etyki oraz umiejętności komunikowania się i pracy w zespole. Wskazane w ankietach luki kompetencyjne dotyczą przede wszystkim umiejętności posługiwania się językiem obcym oraz umiejętności wykorzystania wiedzy w praktycznym działaniu. Absolwenci Instytutu Psychologii wykazują wysoką zgodność wykonywanej pracy z kierunkiem ukończonych studiów podejmując pracę w charakterze: psychologa, psychoterapeuty, trenera, specjalisty ds. reklamy i marketingu, specjalisty ds. zarządzania zasobami ludzkimi, nauczyciela. W nawiązaniu do powyżej wskazanych luk kompetencyjnych reakcją jednostki na zgłoszone potrzeby absolwentów jest wprowadzenie na większości realizowanych przedmiotów specjalistycznej terminologii obcojęzycznej oraz uwzględnienie w programie kształcenia kierunku *psychologia* 120 godz. lektoratów z wybranego języka nowożytnego tzn. po 30 godz. w semestrach I-IV.

W odpowiedzi na informacje zwrotne uzyskane od absolwentów dotyczące zwiększenia liczby zajęć praktycznych Wydział Nauk Społecznych zrealizował w latach 2014/2015 projekt pilotażowy „Energia Kompetencji” pozyskany w konkursie 1/POKL/4.1.1/2014 w ramach

Poddziałania 4.1.1 „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni” w priorytecie IV PO KL. W projekcie uczestniczyli studenci Wydziału ostatnich roczników studiów I i II stopnia, jednolitych studiów magisterskich, w tym kierunku *psychologia*. Poprzez udział w warsztatach organizowanych w ramach projektu studenci mieli możliwość nabycia kompetencji interpersonalnych i analitycznych. Zorganizowane warsztaty dotyczyły także przedsiębiorczości. Wybranych osobom umożliwiono odbycie certyfikowanych kursów zawodowych (VCC) z zakresu New Competences (NC), Select Competences (SC), Language Competences (LC) oraz trzy miesięcznych, płatnych staży w wymiarze 150 godzin.

Obecnie Wydział Nauk Społecznych kontynuuje działania doskonalące program kształcenia kierunku *psychologia* w oparciu o uwagi absolwentów, co odbywa się poprzez realizację w okresie 2016-2018 projektu dofinansowanego przez NCBiR „Aktywny Student Aktywny Absolwent”. Zajęcia w projekcie prowadzone są przez pracowników Uczelni posiadających dodatkowe certyfikaty i doświadczenie na rynku pracy oraz przedsiębiorców. W ramach zajęć studenci doskonalą swoje kompetencje interpersonalne, społeczne i przedsiębiorcze oraz zawodowe w dziewięciu obszarach zatrudnienia, zidentyfikowanych jako charakterystyczne dla absolwentów Nauk Społecznych: Ochrona zdrowia (*psychologia*), Resocjalizacja i rehabilitacja (*psychologia*), Wychowanie i opieka (*psychologia*), Zarządzanie finansami, Zarządzanie personelem (*psychologia*), Zarządzanie firmą (*psychologia*), Funkcjonowanie w mediach, Zarządzanie bezpieczeństwem. W ramach projektu każdemu uczestnikowi zapewniono 30 godzin warsztatów wzmacniających kompetencje interpersonalne, społeczne i przedsiębiorcze; 100 godzin szkoleń zawodowych z szerokim wachlarzem wyboru m. in. z doradztwa zawodowego, coachingu, zarządzania zasobami ludzkimi; 40 godzin zajęć projektowych oraz cztery jednodniowe wizyty studyjne u przedsiębiorców z całego kraju.

Opinie uzyskane od studentów i absolwentów ocenianego kierunku oraz proces doskonalenia programu odzwierciedlają się w zmianie formy zajęć i metod dydaktycznych opartych o zajęcia laboratoryjne i analizy danych oraz techniki pomiaru, czego potwierdzeniem są zajęcia z *Diagnozy psychologicznej* umożliwiające studentom nabywanie i doskonalenie umiejętności planowania procedury diagnostycznej w odniesieniu do określonego celu badania psychologicznego, umiejętności doboru metod diagnostycznych adekwatnych do stawianych hipotez diagnostycznych, umiejętności konceptualizacji przypadku, umiejętności integrowania informacji o osobie badanej pochodzących z badania różnych obszarów osobowości. Podobnie w przypadku zajęć z *Diagnostyki inteligencji*, które służą nabywaniu i doskonaleniu umiejętności posługiwania się wielowymiarowymi skalami diagnostycznymi, dotyczącymi poziomu rozwoju umysłowego. Kolejnym przykładem są zajęcia z *Diagnostyki osobowości*, w ramach których nabywane i doskonalone są umiejętności adekwatnego doboru metod do rozwiązywanego problemu, umiejętności stosowania poszczególnych metod kwestionariuszowych do diagnozy osobowości, umiejętności zbierania danych, obliczania wyników, sporządzania profilów, analizowania i interpretacji uzyskanych wyników badań, umiejętności formułowania alternatywnych hipotez interpretacyjnych.

Zidentyfikowane potrzeby studentów i absolwentów zaowocowały prowadzeniem *Psychoterapii* w formie treningu, który służy nabywaniu i doskonaleniu umiejętności wykorzystania podstawowych technik stosowanych w psychoterapii, zwłaszcza psychoterapii grupowej. Studenci podczas zajęć prowadzonych tą metodą uczą się planować oddziaływania o charakterze pomocy psychologicznej i psychoterapii ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań jednostki.

Reakcją na postulaty absolwentów jest wzmożona aktywność Biura Karier KUL, którego pracownicy przeprowadzają cyklicznie szkolenia na temat poruszania się po rynku pracy (np. „Jak szukać, żeby znaleźć | Aktywni na rynku pracy”, „Twoja wizytówka zawodowa, czyli jak stworzyć profesjonalne CV i LM”, „Assessment Center – czyli o „testowanie w działaniu” kandydata). Do prowadzenia szkoleń angażowani są także przedstawiciele pracodawców, co umożliwia wypracowanie umiejętności miękkich oraz przekazanie wiedzy i praktycznego doświadczenia. Odpowiedzią Wydziału Nauk Społecznych na potrzeby absolwentów kierunku *psychologia* jest kształtowanie oferty studiów podyplomowych, w szczególności stworzenie od bieżącego roku akademickiego możliwości studentom V roku studiów korzystania z oferty studiów podyplomowych w zakresie mediacji sądowej i pozasądowej, prowadzonej m.in. przez mediatorów z Polskiego Centrum Mediacji. Po uzyskaniu dyplomu psychologa studenci mają możliwość uzyskania dyplomu ukończenia studiów podyplomowych.

3.2

Upowszechnianie informacji jest jednym z obszarów działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, dlatego też w wizytowanej Uczelni oraz na Wydziale Nauk Społecznych podejmowane są działania mające na celu sprawdzenie przyjętego sposobu zapewniania publicznego dostępu do informacji poszczególnym grupom interesariuszy.

W ramach rozwiązań systemowych Uczelnia dba o aktualizację prezentowanych informacji. Nadzór nad terminowym przekazywaniem przez wszystkie jednostki organizacyjne, zaktualizowanych treści przeznaczonych do zamieszczenia na stronie internetowej Uniwersytetu sprawuje z poziomu Uczelni Prorektor ds. Kształcenia. Z kolei za obieg i upowszechnianie informacji i dokumentów administracyjnych odpowiedzialny jest Dyrektor administracyjny. Osobą zapewniającą sprawny przepływ informacji pomiędzy studentami, a uczelnią jest Pełnomocnik Rektora ds. Studenckich.

Przegląd zasobów informacyjnych obejmuje stosowane różnego rodzaju źródła informacji, w szczególności system informatyczny, stronę internetową Uczelni, a także gabloty. Z uzyskanej podczas wizytacji opinii władz jednostki wynika, iż na ogół zapewnia się studentom i innym beneficjentom procesu kształcenia pełne i aktualne informacje o programie kształcenia i uzyskiwanych efektach kształcenia. Studenci kierunku *psychologia* za pośrednictwem platformy e-KUL mają dostęp do wszystkich bieżących informacji niezbędnych w procesie kształcenia. Jednym z bardziej sprawdzających się kanałów przepływu informacji w Instytucie, a zarazem cennym medium uzupełniającym bieżące informacje i kwestie organizacyjne jest portal społecznościowy Facebook (https://www.facebook.com/institutpsychologiikul/?modal=media_composer).

Informacje o ofercie kształcenia, planach i programach kształcenia, a także dostęp do wewnętrznych aktów prawnych takich jak: Statut KUL, Uchwały Senatu, Zarządzenia, Regulaminy zapewnia strona internetowa, w szczególności Biuletyn Informacji Publicznej KUL (<http://bip.kul.lublin.pl/akty-prawne,16066.html>). Plany studiów Instytutu Psychologii oraz opis programu kształcenia kierunku *psychologia* są dostępne na stronie internetowej, w zakładce *studia* pod adresem <http://kandydat.kul.pl/strona-glowna/studia-jednolite-magisterskie/psychologia/>. Na wspomnianej powyżej stronie zamieszczono również aktualne informacje na temat warunków i trybu rekrutacji oraz sylwetkę absolwenta.

Poprzez wykorzystywanie różnego rodzaju źródeł informacji wizytowana jednostka zapewnia swobodny dostęp do nich wszystkim zainteresowanym grupom odbiorców, w tym pracodawcom.

W odniesieniu do ocenianego kierunku upowszechniane są także corocznie uaktualniane foldery informacyjne Wydziału. Dostęp do informacji, w tym do indeksu elektronicznego odbywa się poprzez indywidualne konto internetowe każdego studenta, za pomocą którego udostępniane są ogłoszenia dziekanatu i innych jednostek uczelni. Za pomocą platformy e-KUL studenci są zawiadamiani o rozpoczęciu ewaluacji oraz uzyskują szczegółowe informacje dotyczące szeroko rozumianych spraw studenckich. Tradycyjnym źródłem informacji są gabloty informacyjne umieszczone w budynkach Uczelni.

Osobą zapewniającą studentom stały dostęp do aktualnych informacji jest Opiekun roku wyznaczony z grona nauczycieli akademickich. Do obowiązków opiekuna należy zorganizowanie na początku pierwszego roku studiów spotkania ze studentami, mającego na celu: przekazanie studentom podstawowych informacji na temat organizacji roku akademickiego, toku studiów, systemu pomocy materialnej, regulaminu studiów i innych istotnych przepisów wewnętrznych obowiązujących na Uniwersytecie; zapoznanie studentów ze strukturą organizacyjną Uniwersytetu; poinformowanie studentów o kompetencjach władz nadzorujących proces dydaktyczny na Uniwersytecie (Prorektor ds. studenckich, Dziekan, Prodziekan, Dyrektor Instytutu, Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia); przeprowadzenie wyborów starosty roku. Ponadto do zadań opiekuna roku należy: bieżąca pomoc studentom, w szczególności pierwszego roku, w zapoznaniu się z tokiem studiów i życiem Uniwersytetu; organizowanie spotkań ze studentami, w przypadku studiów stacjonarnych nie rzadziej niż dwa razy w semestrze; stały kontakt ze starostą roku w sprawach bieżących związanych z organizacją procesu dydaktycznego; współorganizowanie pod kierownictwem właściwych przełożonych uroczystości uniwersyteckich i wydziałowych oraz uczestnictwo w tych uroczystościach wraz ze studentami; reprezentowanie studentów w kontaktach z nauczycielami akademickimi i władzami wydziału; pomoc studentom w organizowaniu kwesty na rzecz Uniwersytetu; utrzymywanie kontaktu ze studentami przewlekle chorymi; udział w charakterze obserwatora w egzaminach komisyjnych na wniosek zainteresowanego studenta; pomoc w znalezieniu obrońcy w przypadku wszczęcia wobec studenta postępowania dyscyplinarnego. Opiekun roku zobowiązany jest do określenia miejsca i czasu stałych konsultacji ze studentami, a także określenia sposobu kontaktu w sprawach pilnych.

Narzędziem wspomagającym proces dydaktyczny jest platforma e-KUL, na której każdy z pracowników ma możliwość zamieszczenia kursów e-learningowych, nawiązania kontaktu ze studentami oraz umieszczania materiałów do zajęć. Pracownicy wspomagają swoje zajęcia także platformą dostępną dla uczelni lubelskich, do której dostęp widnieje pod adresem <http://konsorcjum.ilab.pl/moodle/>.

W wyniku zgłaszanych postulatów studenckich, a także bieżących przeglądów uruchomiony został nowy serwis rekrutacyjny. Ponadto strona internetowa została rozszerzona o opracowanie w serwisu dwóch wersji językowych (angielskiej i rosyjskiej), włączono opracowanie treści i wdrożenie angielskiej wersji serwisu e-rekrut, opracowano i uruchomiono nowy internetowy system rejestracji kandydata spoza UE.

Przykładem poszerzenia zasobów informacyjnych jest stworzenie zakładki poświęconej współpracy międzynarodowej, na której wskazywane są uczelnie partnerskie, organizacje międzynarodowe oraz inne podmioty i instytucje z którymi współpracuje wizytowana jednostka. Z kolei w zakładce *współpraca zagraniczna* udostępniono informacje o programie mobilnościowym Erasmus+ oraz dane o wymianie.

W ocenie studentów uczestniczących w spotkaniu z Zespołem PKA wizytowana jednostka zapewnia właściwy dostęp do informacji, głównie za pośrednictwem strony internetowej, platformy

e-KUL lub bezpośrednio od pracowników Dziekanatu oraz Władz Wydziału. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia nie zawiera narzędzi służących studentom do oceny dostępu do informacji, jednakże na Wydziale Nauk Społecznych oraz w Instytucie Psychologii podejmowane są na bieżąco działania służące badaniu satysfakcji studentów z zakresu udostępnianych danych, w wyniku których wszelkie zidentyfikowane potrzeby w tym zakresie są zazwyczaj zaspokajane.

Studenci mają możliwość zgłoszenia uwag i nieprawidłowości w zakresie dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach bezpośrednio prowadzącym zajęcia, pracownikom administracji, a także poprzez przedstawicieli np. w Samorządzie Studenckim, Radzie Wydziału. Dostęp do informacji, wyjaśnień i wskazówek, a także wsparcie w procesie kształcenia zapewnia studentom kadra akademicka podczas konsultacji. Ponadto każdy rocznik studentów ma przydzielonego opiekuna roku, wyznaczonego spośród kadry akademickiej, który sprawuje opiekę nad studentami przez cały okres studiów, pośrednicząc w trudnych sytuacjach i wspierając w rozwiązywaniu problemów. Odpowiednią pomocą służą również: opiekuni praktyk, Indywidualnego Toku Studiów (IOS), opiekun Koła Naukowego Studentów Psychologii, Koła Naukowego Psychologii Zarządzania, Studenckiego Koła Neuronauk, Dyrektor Instytutu Psychologii i jego zastępcy, a także Prodziekan ds. Studenckich, działający na Wydziale Nauk Społecznych. Na poziomie Uczelni studenci mają zapewnione wsparcie Prorektora ds. Studenckich oraz Prorektora ds. Kształcenia, Rzecznika Praw Studentów KUL oraz Pełnomocnika Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych. W ocenie ZO opiekunowie pełnią istotną rolę w przekazywaniu informacji, co umożliwia wykorzystywanie wyników oceny publicznego dostępu do informacji do podnoszenia jego jakości.

Informacje dotyczące procesu kształcenia studenci znajdują przede wszystkim na stronie internetowej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego www.kul.pl a także tablicach informacyjnych umieszczonych w budynkach Uczelni. Jednostki organizacyjne nie posiadają odrębnych adresów internetowych, wszystkie informacje odnośnie wydziałów umieszczone są na stronie Uczelni, co ułatwia studentom poszukiwanie koniecznych informacji. Na stronie głównej znajdują się odnośniki do podstron każdego wydziału, informacje o prowadzonej działalności naukowej w Uczelni, studiach, rekrutacji na studia, bibliotece, duszpasterstwie, informacje dla absolwentów.

W zakładce Wydziału Nauk Społecznych studenci mogą znaleźć informacje o Wydziale, historii, Władzach, składzie Rady Wydziału, kontakt z Dziekanatem, podstrony Instytutów, informacje dla kandydatów, film promocyjny, informacje dla studentów i doktorantów, opis i procedury systemu jakości kształcenia, informacje o stopniach i tytułach naukowych, zakres badań naukowych, informacje o współpracy zagranicznej, Doktoratach Honorowych, czasopismach i prowadzonych projektach.

Użyteczne dla siebie informacje studenci mogą znaleźć również w dziale „Studia”, w którym znajdują się informacje odnośnie obiektów KUL, stypendiów i spraw socjalnych, języków obcych, programów Erasmus+ i MOST, Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, programu Akademia Artes Liberales, Biura Karier, informacje dla studentów cudzoziemców i studentów z niepełnosprawnością, ofertę zajęć w języku angielskim, informacje o Uczelnianym Samorządzie Studenckim, życiu akademickim, działalności kulturalnej (KULTuralny KUL), studiach podyplomowych, Szkole Języka i Kultury Polskiej, informacje dla doktorantów oraz dotyczące toku studiów i jakości kształcenia.

Informacje bieżące odnośnie toku kształcenia, w tym plan zajęć, uzyskane oceny i ankiety ewaluacji zajęć studenci mogą znaleźć za pomocą systemu e-KUL.

Działalność informacyjną prowadzą też Samorząd Studentów oraz Wydziały i jednostki ogólnouczelniane poprzez portale społecznościowe, co umożliwia szybkie i wygodne przekazywanie aktualności studentom.

W opinii studentów wszystkie użyteczne informacje są dostępne, studenci mogą je uzyskać za pośrednictwem strony internetowej, platformy e-KUL lub bezpośrednio od pracowników Dziekanatu oraz Władz Wydziału. W ramach WSZJK nie przewidziano usystematyzowanej możliwości oceny poziomu dostępu do informacji publicznych przez studentów. Według studentów wystarczająca jest forma przekazywania uwag bezpośrednio do umieszczających informacje.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II określił, a Wydział Nauk Społecznych stosuje zasady projektowania i zatwierdzania programów kształcenia z udziałem interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych. Istotnym z punktu widzenia jakości kształcenia elementem systemu są cykliczne przeglądy programu kształcenia, w tym warunków jego realizacji, które przeprowadza Wydział Nauk Społecznych na ocenianym kierunku studiów z udziałem poszczególnych grup interesariuszy. Poprawne jest dokumentowanie działań podejmowanych na rzecz zapewnienia jakości kształcenia, w szczególności opracowywanie raportów z badań przeprowadzonych wśród studentów i absolwentów, a także podsumowujących ocenę funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Jednostka prowadząca wizytowany kierunek dokonuje oceny realizacji efektów kształcenia oraz pozyskuje opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, które stanowią istotną podstawę rewizji programu kształcenia i jego doskonalenia.

W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia podejmowane są działania zapewniające właściwy dostęp do informacji. Wydział Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II zapewnia kompleksowo dostęp do aktualnych informacji zgodnie z potrzebami różnych grup odbiorców oraz skutecznie wykorzystuje wyniki oceny publicznego dostępu do informacji w podnoszeniu jego jakości, w tym zgodności z potrzebami odbiorców.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1.

Zespół Oceniający biorąc pod uwagę przedstawiony dorobek naukowy, do minimum kadrowego zaliczył 23 nauczycieli akademickich w tym 8 samodzielnych i 15 ze stopniem doktora. Wszyscy zaliczeni do minimum kadrowego nauczyciele posiadają dorobek naukowy w dyscyplinie psychologia, do której odnoszą się zakładane efekty kształcenia. Kadra w minimum oraz pozostali nauczyciele na kierunku reprezentują specjalizacje z zakresu badań podstawowych i stosowanych, jak np. psychologia biznesu, penitencjarna, kliniczna, psychologia społeczna czy rozwoju człowieka, tym samym dorobek naukowy nauczycieli pozwala w pełni na osiągnięcie efektów kształcenia oraz realizację treści programowych temu służących. Pracownicy zaliczeni do minimum kadrowego oraz pozostali, którzy uczestniczą w procesie kształcenia Ci podejmują badania naukowe w ramach problematyki realizowanej w ramach katedr, w których są zatrudnieni ale też należy zauważyć, że współpracują z innymi ośrodkami naukowymi w prowadzeniu badań (np. z Uniwersytetem Gdańskim, Instytutem Ekspertyz Sądowych czy Uniwersytetem SWPS). Współpraca ta przekłada się nie tylko na zdobywaną wiedzę wykorzystywaną w rozwoju naukowym w postaci publikacji czy prowadzonych programach badawczych ale także znajduje odzwierciedlenie w opracowaniach praktycznych, jak np. rozwiązaniach readaptacyjnych na bazie wyników badań naukowych. Działania te znajdują odzwierciedlenie w programach nauczania, dzięki czemu studenci mogą obserwować, uczestniczyć i wykorzystywać bezpośrednie efekty takich działań w procesie dydaktycznym.

Zajęcia realizowane są w różnych formach, tj. wykładach, ćwiczeniach, seminariach itp. Co pozwala wykładowcom na przekazywanie treści naukowo-badawczych, jak również treści wynikających z praktycznego wykorzystania wiedzy w formie zajęć odpowiednio dostosowanych do realizowanych treści.

Aktywnie też uczestniczą w konferencjach naukowych, wygłaszając referaty lub uczestnicząc w sesjach plakatowych. Zdobywają też z tego tytułu nagrody i wyróżnienia co wskazuje na wysoki poziom prowadzonych prac badawczych. Wysokie umiejętności naukowo-badawcze oraz dydaktyczne kadry naukowo-dydaktycznej znajdują też odzwierciedlenie w bardzo wysokich ocenach formułowanych przez studentów, którzy mają pełne przekonanie, co do wysokiego poziomu nauczania w połączeniu z uzyskiwanymi efektami i umiejętnościami kształcenia w ich Uczelni.

Również treści z wyjazdów naukowych na staże czy w ramach programu ERASMUS włączane są na bieżąco do treści programowych a tym samym do zajęć.

Podkreślić należy że pracownicy ocenianego kierunku mają doświadczenie zarówno w obszarze, naukowym, badawczym, jak i dydaktycznym. Uczelnia stara się też umożliwić przekaz treści dydaktycznych nie tylko w bezpośrednim kontakcie z osobami prowadzącymi zajęcia ale także stworzona została możliwość wspomagania procesu dydaktycznego poprzez wykorzystanie kursów e-learningowych. Kursy te zamieszczane są na platformie e-KUL lub na platformie wspólnej dla uczelni lubelskich. Pracownicy mają tam możliwość kontaktu ze studentami, jak i umieszczania materiałów dydaktycznych. Pracownicy angażują się także w proces dydaktyczny stosując specjalne metody dydaktyczne umożliwiające np. wyjaśnianie omawianych treści poprzez różnego rodzaju zagadki, rozwiązywanie historyjek czy omawianie przypadków, zajęcia angażujące studentów w konkretne przedsięwzięcia naukowe (np. projekty badawcze) czy opracowywanie programów np. resocjalizacyjnych. Najnowsze osiągnięcia naukowe odnotowywane przez pracowników naukowo-dydaktycznych znajdują odzwierciedlenie w programach realizowanych zajęć, poprzez aktualizację sylabusów.

Ponadto opracowywane są różnego rodzaju podręczniki służące usprawnieniu procesu dydaktycznego służące do wykorzystania w prowadzonych obszarach zagadnień np. publikacja pod redakcją pt. „*O osobowości praktycznie wszystko. Ćwiczenia z psychologii osobowości*”. Ta i inne publikacje (dydaktyczne i naukowe) stanowią o wysokiej randze Instytutu Psychologii KUL jako ważnego ośrodka naukowego w kraju oraz rozpoznawalności pracowników w środowiskach naukowych z dziedziny nauk społecznych.

4.2.

Z całą odpowiedzialnością należy potwierdzić prawidłową obsadę zajęć dydaktycznych. Na taką ocenę wpływa w zdecydowany sposób zgodność dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych pracowników Instytutu, jak również innych osób współpracujących w procesie dydaktycznym z prowadzonymi zajęciami na kierunku psychologia. Wszyscy pracownicy realizują zajęcia dydaktyczne zgodnie z realizowanym obszarem badawczym oraz posiadanymi specjalizacjami zawodowymi czy też certyfikatami. Dobór pracowników do prowadzenia odpowiednich form zajęć odbywa się także zgodnie z ich kompetencjami oraz obowiązującymi na Uczelni przepisami (Statut, zarządzenia rektora). Ponadto treści realizowane przez pracowników w trakcie zajęć ze studentami zgodne są z sylabusami i planami zajęć. Treści zamieszczone w sylabusach i w raporcie jednostki znalazły odzwierciedlenie w ocenie programu w tym treściach kształcenia dokonanej przez ZO.

4.3.

W Instytucie Psychologii KUL została wypracowana bardzo precyzyjnie określona polityka kadrowa, obejmująca zarówno wsparcie rozwoju naukowego kadry akademickiej, jak i jej kompetencji dydaktycznych poprzez organizację szkoleń. Pracownicy mogą uczestniczyć zarówno w szkoleniach organizowanych przez Uczelnię, jak również w szkoleniach organizowanych przez inne organizacje, stowarzyszenia, itp. Należy zauważyć, że udział w tych szkoleniach wspiera zarówno rozwój naukowy, jak i kompetencje dydaktyczne pracowników.. Pracownicy zatrudniani na wizytowanym kierunku wylaniani są w procedurze konkursowej zgodnie z obowiązującymi przepisami i polityką kadrową Uczelni. Pracownicy motywowani są do rozwoju naukowego poprzez wspieranie ich inicjatyw naukowych i dydaktycznych.

Kadra akademicka kierunku psychologia podlega systematycznej ocenie a w celu obiektywizacji tej oceny wypracowano kryteria oceny. Oceny pracowników dokonywane są okresowo zgodnie z obowiązującymi przepisami i ustalonymi kryteriami oceny na Wydziale Kryteria te zostały zawarte w arkuszu ewaluacji.

Arkusze ewaluacji pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych składa się z następujących części: Część A dotyczy działalności naukowej obejmując działalność publikacyjną, prace naukowo-badawcze, ekspertyzy i opracowania naukowe oraz uzyskane stopnie i tytuły naukowe; Część B obejmuje działalność naukową i dydaktyczną, w której ocenie poddawana jest inna działalność publikacyjna nie wymieniona w części A, a odnosząca się bardziej do działalności dydaktycznej, jak publikacja podręcznika, skryptu czy opracowanie kursu e-learningowego; stypendia i staże naukowe, konferencje naukowe, członkostwo w organizacjach naukowych, prowadzenie zajęć i promotorstwo prac dyplomowych czy pełnione funkcje wychowawczo-organizacyjne. W części tej w ocenie uwzględniane są też pełnione funkcje na Uczelni, prace w komisjach, członkostwo w organach kolegialnych, prace na rzecz Uniwersytetu i Wydziału.

Procedura oceny przebiega w następujący sposób – najpierw pracownik wypełnia arkusz oceny a następnie przedkłada go bezpośrednio przełożonemu, który po dokonaniu weryfikacji arkusza, ocenia pracownika. Ocena przedstawia kierownikowi jednostki, który po jej zaopiniowaniu przedkłada Uniwersyteckiej Komisji Oceniającej.

Na Uniwersytecie kwestie oceny reguluje Uchwała 776/II/11 Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 23 lutego 2017 r w sprawie określenia szczegółowych kryteriów oceny dla nauczycieli akademickich.

Pracownik w ramach przeprowadzonej ewaluacji osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych może uzyskać ocenę wyróżniającą, pozytywną lub negatywną. Osoby najbardziej aktywne w obszarze rozwoju naukowego a także wykazujące się osiągnięciami dydaktycznymi, otrzymują ocenę wyróżniającą. Zgodnie z Regulaminem przyznawania i ustalania wysokości środków w ramach Aktywnej Polityki Płacowej dla nauczycieli akademickich o wyróżniającej się pracy naukowej i dydaktycznej, a także mających zwiększony zakres obowiązków ze względu na szczególne zaangażowanie się w prace Wydziału Nauk Społecznych KUL. Otrzymanie oceny wyróżniającej wiąże się z otrzymywaniem dodatku motywacyjnego do pensji pracownika.

Również wysokość dotacji na badania statutowe uzależniona jest od osiągniętych wyników pracy naukowej w ramach realizowanego tematu badawczego w roku poprzedzającym finansowanie. Wysokość dotacji określana jest na podstawie Regulaminu podziału dotacji przeznaczonej na działalność statutową w części przeznaczonej na utrzymanie potencjału badawczego w Instytucie Psychologii na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

Oceny pracowników dydaktycznych dokonują także studenci w ramach cyklicznych ankiet ewaluacji zajęć dydaktycznych. Ankiety udostępniane są elektronicznie w systemie e-KUL. Studenci w ankietach oceniają stopień nabycia nowej wiedzy, kompetencji i umiejętności w ramach

udziału w zajęciach, zadowolenie z przygotowania nauczyciela do zajęć, stosowanych metod prowadzenia zajęć, postawy nauczyciela wobec studentów, stopnia zadowolenia z warunków lokalowych, liczebność grupy i wyposażenie sali oraz mają możliwość wyrażenia dodatkowej otwartej opinii. Ankiety analizowane są przez Władze Wydziału, a zbiorcze podsumowania przedstawiane na posiedzeniach Rady Wydziału. Ankietyzacja nie osiąga jednak należytej zwrotności, przez co Władze Wydziału uważają ją za niereprezentatywną. Wyniki ankietyzacji nie są publikowane na stronach internetowych ani nie są ogłaszane ogółowi studentów kierunku. Samorząd Studencki prowadzi akcje informacyjne na temat wypełniania ankiet. Studenci kierunku mają jednak poczucie, że wypełnianie ankiet nie przynosi skutków w postaci zmian prowadzących lub zmian w programie kształcenia, mają też obawy o anonimowość ankiety z uwagi na występujące niekiedy negatywne reakcje prowadzących zajęcia.

W Instytucie Psychologii KUL organizowane są także spotkania z pracownikami dotyczące bieżącej działalności katedr prowadzone przez Dyrektora IP KUL z wszystkimi pracownikami i doktorantami katedr działającymi w Instytucie. Spotkania te służą bieżącemu monitorowaniu stanu rozwoju poszczególnych katedr jak również pozwalają na bieżąco określać kierunki rozwoju naukowego.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wszyscy nauczyciele akademicy wskazani do minimum kadrowego zostali do niego zaliczeni. Nauczyciele z minimum kadrowego a także pozostali wykładowcy posiadają dorobek

naukowy osadzony w obszarze nauk społecznych, dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia. Dorobek naukowy oceniany jest jako znaczący na tle innych jednostek naukowych w kraju. Pracownicy naukowcy KUL wyróżniają się swoimi kompetencjami naukowymi, które realizują zarówno w aspekcie publikacyjnym, w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym, jak również w realizacji badań. Uczestniczą w konkursach badawczych a wyniki tych badań wykorzystują do działalności publikacyjnej ale także do dydaktycznej. Na uwagę zasługuje sposób w jaki potrafią budować współpracę z innymi ośrodkami naukowymi, zarówno w kraju, jak i zagranicą. Potrafią wskazywać nowe nurty badań albo też inne perspektywy rozważań naukowych, co niewątpliwie wyróżnia ten ośrodek naukowy. Wiele publikacji oraz badań naukowych ma zasięg światowy. Wyniki badań naukowych są wykorzystywane w procesie dydaktycznym poprzez dobór literatury do realizowanych treści programowych, korzystanie w wyników badań własnych na przedmiotach metodologicznych i statystycznych oraz w omawianiu *case study*. Realizowana polityka kadrowa motywuje pracowników poprzez konkursowy system zatrudniania oraz ocenę pracownika. Następstwem wyróżniającej oceny jest wsparcie finansowe. Jednostka także umożliwia pogłębianie kompetencji dydaktycznych poprzez liczne formy kształcenia. Nauczyciele realizują zajęcia zgodnie z indywidualnym dorobkiem naukowym.

Dobre praktyki

Należy podkreślić bardzo dobrą opiekę naukową nad pracownikami, która prowadzi do ich harmonijnego rozwoju. Należy zatem podtrzymywać te praktyki, motywując pracowników do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i rozwoju naukowego. Wymienione w tym punkcie praktyki związane ze współpracą osób, z różnych szczebli decydowania o rozwoju pracownika pozwalają także na jego rzetelną ocenę. Wypracowanie zasad wzajemnej współpracy pomiędzy władzami uczelni a instytutem i pracownikami zaowocowało zrozumieniem i jasnością zasad prowadzonej polityki rozwoju naukowego pracowników. Taka sytuacja z pewnością należy do wyjątkowych a nawet uważam, że powinna być traktowana jako wzorcowa.

Zalecenia

Zaleca się opracowanie rozwiązań pozwalających na udostępnienie wyników ankietyzacji pracowników (także studentom) lub cykliczne przedstawienie wniosków wyciągniętych na podstawie ankiet i ewentualnie podejmowanych działań naprawczych, dzięki czemu wszyscy pracownicy i studenci nabiorą pewności, że wypełnianie ankiety ma na celu podniesienie jakości kształcenia.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Nauk Społecznych oraz szczególnie pracownicy Instytutu Psychologii współpracują z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego z dwóch aspektów dydaktycznym oraz badawczym. Podstawowym ciałem doradczym współpracującym z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia jest Kapituła Pracodawców i Absolwentów. Dodatkowo Wydział współdziała z licznymi instytucjami spoza tej struktury, które są pozyskiwane w oparciu o indywidualne kontakty badawcze lub praktyczne pracowników z różnych katedr. Na spotkanie z Zespołem Oceniającym przybyli przedstawiciele Aresztu Śledczego, Firmy Sigma, BZWBK, i kilku przedstawiali Działów Personalnych i Doradztwa Personalnego w różnych sektorach biznesu. Współpraca ma charakter ciągły i zadaniowy w zakresie realizacji zadań

dydaktycznych w postaci zapraszania studentów na praktyki oraz zatwierdzanie efektów kształcenia z tego przedmiotu a także organizowanie dodatkowych praktyk zawodowych dla studentów szczególnie zaangażowanych. Z racji wysokiej oceny kompetencji studentów psychologii (co było wielokrotnie podkreślane podczas spotkania z członkami Kapituły) instytucje mają w ofercie także propozycję 2-3 miesięcznych praktyk płatnych. Wkład w proces kształcenia oprócz wspomnianych form praktyki zawodowej polega na organizacji stażów zawodowych dla absolwentów oraz studentów na ostatnich latach studiów, które organizowane są we współpracy z Biurem Karier. Realizowane praktyki i staże (w różnych formach, podstawowej oraz wydłużonej czasowo) stanowią dodatkową formę sprawdzenia się studentów w rolach zawodowych w różnych obszarach psychologii (penitencjarnej, edukacyjnej, klinicznej) i są korzystną dla studentów formą orientacji zawodowej. Inną formą współpracy są realizowane we współpracy projekty badawcze oraz interwencje psychologiczne (np. wsparcie psychologiczne dla młodych więźniów, projekt „parenting”), które następnie są opracowane w postaci prac magisterskich albo prezentacji konferencyjnych. Inne projekty współpracy mają charakter przedsięwzięć naukowych realizowanych przez pracowników na rzecz instytucji biznesowych lub instytucji społecznych, czego przykładem są prace normalizacyjne narzędzi psychologicznych. W prace te włączani są także studenci. Otoczenie społeczno- gospodarcze uczestniczy w procesie kształcenia poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach organizowanych przez studenckie koła naukowe. Szczególnie prężnie działa Koło Penitencjarne współpracując z instytucjami penitencjarnymi z regionu oraz Koło Zarządzania, w ramach którego wraz z pracownikami z działów HR różnych firm studenci organizują i realizują projekty warsztatów psychologicznych a następnie poddają się ocenie przez profesjonalistów praktyków. Oprócz wspomnianych wyżej praktyk, badań i interwencji studenci organizują spotkania z psychologami praktykami reprezentującymi różne działy psychologii co należy także uznać za współpracę między Jednostką a otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie poszerzania wiedzy studentów o zadaniach psychologa praktyka. Wkład otoczenia społeczno-gospodarczego w koncepcję i program kształcenia na kierunku psychologia polega głównie na ewaluacji programu kształcenia np. modyfikacji efektów kształcenia oraz treści praktyk zawodowych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jako mocne strony współpracy Jednostki z otoczeniem społeczno- gospodarczym należy wskazać współpracę z Kapitułą Pracodawców i Absolwentów w zakresie praktyk zawodowych, wydłużonych praktyk płatnych i staży oraz przy projektach naukowych na zamówienie instytucji: prac magisterskich, projektach psychometrycznych (np. normalizacyjnych kwestionariuszy psychologicznych) oraz współpracy ze studenckimi kołami naukowymi.

Pozytywnie ocenia się respektowanie przez jednostkę postulatów instytucji przyjmujących na praktyki zawodowe dotyczących zmian w sylabusach praktyk zawodowych.

Jako słabe strony tej współpracy wskazuje się niewystarczającą dyskusję z pracodawcami o innych (poza praktykami) zajęciach, które powinny być modyfikowane (w zakresie efektów kształcenia, treści) zgodnie z wymaganiami rynku pracy.

Dobre praktyki

Nie stwierdzono

Zalecenia

brak

Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na podstawie przeprowadzonej szczegółowej weryfikacji przez Zespół Oceniający PKA procesu internacjonalizacji w zakresie międzynarodowej wymiany studentów oraz kadry naukowo dydaktycznej na kierunku Psychologia, stwierdzić należy, iż Wydział Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie w sposób właściwy i dynamiczny uczestniczy w międzynarodowej wymianie studentów oraz pracowników naukowo - dydaktycznych. Na uwagę zasługuje fakt, iż jednostka motywuje oraz stwarza rzeczywiste warunki dla studentów i pracowników do uczestnictwa w wymianie realizowanej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Oprócz wspomnianej karty Erasmus+ Wydział realizuje projekt International Network for Psychology of Entrepreneurship Research and Education INPERE, który jest współfinansowany ze środków Erasmus IP Lifelong Learning Programme.

Proces umiejdzynarodowienia procesu kształcenia wzmacnia ponadto indywidualna współpraca naukowo – badawcza pracowników dydaktycznych z wiodącymi instytucjami i stowarzyszeniami naukowymi z zakresu poszczególnych dyscyplin psychologicznych. Działanie te mają na celu wsparcie wykładowców w doskonaleniu warsztatu dydaktycznego, rozwijanie zainteresowań naukowych oraz nawiązywanie kontaktów międzynarodowych pozwalających na realizację wspólnych projektów o charakterze zarówno naukowym jak i edukacyjnym. Wyniki wizyt oraz zdobyte doświadczenia wprowadzone są w treści zajęć, m.innymi z Psychologii kultury pracy i organizacji.

Udział ocenianej jednostki w procesie internacjonalizacji procesu kształcenia w aspekcie prowadzonego kierunku studiów jest realizowany poza tym poprzez współpracę z następującymi instytucjami: Uniwersytet Ludwika-Maksymiliana w Monachium, Niemcy, Uniwersytet w Trnawie, Słowacja, Universidad Central del Ecuador, Universidad de Sevilla, Universidad de Zaragoza, Cyprus University, Erasmus University of Rotterdam, Copenhagen Business School, Ivan Franko National University of Lviv, Sapienza University of Rome, Northwestern University, USA. Efektem współpracy z wyżej wymienionymi jednostkami są wykłady zaproszone wygłoszone przez pracowników uczelni zagranicznych, służą one nie tylko prezentacji dokonań badawczych za granicą ale też nabywaniu doświadczeń dydaktycznych na forum międzynarodowym.

Z dokumentacji dostarczonej przez władze Zespołowi Oceniającemu PKA oraz jej szczegółowej weryfikacji podczas wizytacji na WNS, a także przeprowadzonych rozmów z władzami Wydziału, kadrami i studentami wynika, że studenci mają pełną możliwość uczestniczenia w procesie internacjonalizacji poprzez: udział w wykładach, warsztatach i debatach prowadzonych przez ekspertów zagranicznych z takich ośrodków jak New York University School of Medicine, University of Western Ontario, Center for Cognition and Communication, New York, The Hebrew University of Jerusalem, Israel; dyskusje panelowe z udziałem ekspertów zagranicznych; organizowane corocznie serie wykładów i warsztatów dla studentów, które są istotnym elementem kształcenia, dostęp do publikacji ukazujących się w czasopiśmie zagranicznych, do baz danych takich jak EBSCO, Springer, oraz baz testowych oferowanych przez Jednostkę.

Efektem powyższej współpracy są wspólne publikacje naukowe, czy serie wydawnicze. Ponadto kadra naukowo – dydaktyczna uczestnicząc w zagranicznych międzynarodowych konferencjach naukowych, poznaje nowe metody badawcze, zapoznaje się z nowymi osiągnięciami naukowymi w skali europejskiej czy ogólnoświatowej. W ocenie Zespołu Oceniającego jest to

doskonale sposób nawiązywania międzynarodowych kontaktów, które owocują w przyszłości wspólnymi projektami. Wspólne działania członków organizacji mogą być następnie implementowane na grunt krajowy i stosowane w pracy naukowo- dydaktycznej. Wspomniany obszar współpracy międzynarodowej optymalizuje wydawanie wspólnych zagranicznych publikacji naukowych, serii wydawniczych, czy też publikowanie w znaczących i prestiżowych czasopismach naukowych o zasięgu bezdyskusyjnie międzynarodowym. Wspólna realizacja badań, zakończona publikacjami/referatami na konferencjach lub planowanymi publikacjami w czasopiśmie z listy JCR obejmuje uniwersytety: Spanish University for Distance Education, UNED, Madrid, Spain (Juan A. Moriano), Erasmus University of Rotterdam, Rotterdam, Netherlands (Marjan Gorgievski), University of Sheffield Management School, Sheffield, UK (Ute Stephan). Kadra bierze czynny udział w przewodach doktorskich i habilitacyjnych odbywających się zagranicą, zasiada w radach naukowych czasopism zagranicznych, odbywa staże naukowe w znaczących, w skali światowej ośrodkach naukowych.

Zajęcia na kierunku Psychologia prowadzone są wyłącznie w języku polskim, co nie sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Władze Wydziału argumentują decyzję o usunięciu z programu studiów przedmiotów prowadzonych w języku angielskim opiniami studentów. Studenci kierunku mogą brać udział w zajęciach prowadzonych w języku angielskim na studiach doktoranckich, w ramach dodatkowej puli przedmiotów możliwych do realizacji poza programem studiów, jednak poziom tych zajęć jest w istocie nieadekwatny dla studentów jednolitych studiów magisterskich. Według informacji na stronie internetowej Uczelni studenci mogą brać udział w wykładach prowadzonych w języku angielskim przez pracowników Instytutu Psychologii, takich jak *Coping with stress, Emotions and motivation in every day social life, Eyetracking in psychology, Leadership, Positive psychology, Advances in theory and research of personality, Cross-cultural communication in management, Current trends in psychotherapy, Family Psychology, Music therapy – theoretical models and clinical applications*. Z informacji uzyskanych od studentów wynika jednak, że zajęcia nie cieszą się zainteresowaniem.

Studenci mogą brać udział w programach mobilności realizując część studiów w uczelni zagranicznej lub w formie staży i praktyk zagranicznych. Informacje na temat wyjazdów, w tym informacje formalne, regulaminy, konieczne dokumenty, dane kontaktowe koordynatorów programu Erasmus+ na wydziałach, a także relacje uczestników wyjazdów, studenci mogą znaleźć na stronie internetowej Uczelni. Kryteria przyjęć na program mobilności obejmują znajomość języka obcego potwierdzoną certyfikatem lub testem, co najmniej III rok studiów, średnią ocen powyżej 3.5. Według studentów kierunku powodem niewielkich chęci do uczestniczenia w wyjazdach są przede wszystkim kwestie finansowe oraz trudności w realizacji prac magisterskich w przypadku wyjazdów. Według informacji przekazanych przez Uczelnię w ostatnich 5 latach w praktykach zagranicznych wzięło udział 16 studentów IV i V roku studiów, a w stażach zagranicznych – 49 studentów lat III-V.

Studenci kierunku Psychologia uczestniczą w kursie języka angielskiego w wymiarze 120 godzin, zakończonych egzaminem B2 którym przypisano razem 6 ECTS. Dla studentów kierunku przygotowano zajęcia prowadzone o profilu psychologicznym, dzięki czemu mają możliwość poznać specjalistyczne słownictwo. W opinii studentów zajęcia prowadzone są poprawnie i umożliwiają im podwyższenie kompetencji językowych.

W celu umożliwienia dostępu do strony internetowej Uczelni przez studentów i kandydatów zagranicznych, przygotowano tłumaczenia najważniejszych informacji na język angielski, niemiecki, francuski i ukraiński.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Badania naukowe prowadzone w ramach ocenianego kierunku Psychologia są prowadzone na bardzo wysokim poziomie ich umiędzynarodowienia. Wydział Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie angażuje pracowników do podejmowania współpracy międzynarodowej przy realizacji wspólnych projektów badawczych oraz zapewnia udział studentów w programach wymiany międzynarodowej, w tym Erasmus/Erasmus+.

Jednostka podejmuje liczne i skuteczne działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia, tworząc jakościową infrastrukturę dla dydaktyki i badań naukowych. Warunki stworzone kadrze oraz studentom w zakresie współpracy krajowej i zagranicznej, możliwości publikowania, oraz wyjazdów konferencyjnych ocenić należy pozytywnie.

Na podstawie dokumentacji dostarczonej przez ocenianą jednostkę, jak i rozmów z osobami odpowiedzialnymi za współpracę międzynarodową należy stwierdzić, iż ocenianej jednostce – WNS KUL im Jana Pawła II w Lublinie udało się osiągnąć właściwy poziom umiędzynarodowienia w obszarze dydaktyki, jak i rozwoju naukowo – badawczego w zakresie ocenianego kierunku Psychologia.

Studenci wykazują niewielkie zainteresowanie zajęciami prowadzonymi w języku angielskim.

Dobre praktyki

W ramach międzynarodowej sieci badawczej International Network for Psychology of Entrepreneurship Research and Education INPERE, Jednostka, w ramach której jest realizowany kierunek Psychologia współorganizuje *Międzynarodowe Letnie Szkoły Psychologii Przedsiębiorczości "Psychology of entrepreneurship"*. W programie uczestniczyli studenci i doktoranci Instytutu, był on realizowany przy aktywnym udziale pracowników Instytutu prowadzących wykłady, warsztaty oraz superwizję prac studenckich.

Zalecenia

1. Zaleca się silniejszą aktywizację działań na rzecz wymiany kadry naukowej w ramach instytucji *professor visiting*,
2. Zaleca się stworzenie bogatszej oferty zajęć z zakresu psychologii w językach obcych (oprócz realizowanych rocznych lektoratów) oraz tworzenie wspólnych zespołów badawczych w celu aplikowania o międzynarodowe granty naukowo – badawcze w zakresie psychologii.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Zajęcia dla studentów kierunku odbywają się w budynkach Uczelni zarówno wspólnych jak i udostępnionych na wyłączność Instytutowi Psychologii. Niedawno oddano do użytku budynek Centrum Transferu Wiedzy, z którego również korzystają studenci Psychologii. Część zajęć odbywa się również zewnętrznie w Szpitalu Neuropsychiatrycznym im. prof. M. Kaczyńskiego oraz Klinice Psychiatrii. W tych placówkach studenci mają możliwość wzbogacenia wiedzy teoretycznej i praktycznych umiejętności co jest warunkiem nie tylko prawidłowej realizacji programu kształcenia ale przede wszystkim osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia ulokowane są na ogół wewnątrz jednego z Kampusów KUL, przez co studenci nie mają problemów z przemieszczeniem się pomiędzy zajęciami.

Zajęcia praktyczne odbywają się w laboratoriach: Perception&Cognition Lab. przy Katedrze Psychologii Eksperymentalnej, Laboratorium Psychologii Rozwojowej, Social Personality Psychology LAB, Psycholexical Research Lab, LAB A&A. W opinii studentów nowoczesne wyposażenie laboratoriów pozwala na zdobycie unikalnych umiejętności przydatnych na rynku pracy w ramach toku kształcenia.

Laboratoria te są bardzo dobrze wyposażone i pozwalają studentom i doktorantom na uczestniczenie w realizacji programów badawczych a także pozwalają na wykorzystanie ich w procesie dydaktycznym. Dzięki nabytym umiejętnościom studenci będą mogli lepiej planować swój rozwój naukowy i konkretyzować zainteresowania badawcze, co niewątpliwie pomoże im w doborze ścieżki specjalizacyjnej i wyborze modułów, jak również będą mogli identyfikować funkcjonowanie człowieka w przyszłej pracy zawodowej. Uwagę zwraca także posiadanie przez Instytut Psychologii sal obserwacyjnych, które są wykorzystywane w procesie dydaktycznym do zajęć z zakresu psychoterapii. Uczestnicy zajęć mogą w ich trakcie bezpośrednio uczestniczyć w procesie grupowym, jak również obserwować poszczególnych uczestników procesu. Daje to studentom możliwość zapoznania się bezpośrednio z procesami grupowymi, jak również może być wykorzystywane do innych celów dydaktycznych. Obserwacja w kontrolowanych warunkach, jest też istotna dla prowadzonych badań naukowych.

Salę wykładowe i ćwiczeniowe są wyposażone w sprzęt multimedialny (rzutniki, ekrany). Studenci na ogół pozytywnie oceniają wyposażenie sal oraz dostosowanie sal do liczebności grup zajęciowych. W trakcie spotkania z ZO pojawiły się jednak negatywne opinie na temat organizacji zajęć wykładowych w salach z krzesłami z pulpitemi, co nie sprzyja wygodzie notowania. W opinii studentów czasem zdarzają się też zajęcia w salach niezbyt ergonomicznych lub z niewłaściwą akustyką.

Infrastruktura Uczelni dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych w ramach działań Centrum Aktywizacji osób z Niepełnosprawnością KUL. Budynki są na ogół dostosowane do potrzeb niepełnosprawności ruchowej w formie wind, podjazdów, platform, oraz niepełnosprawności wzrokowej w formie brajlowskich tablic informacyjnych i komunikatów głosowych w windach.

7.2.

Studenci korzystają ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej KUL oraz biblioteki Instytutu Psychologii. Biblioteki posiadają skomputeryzowany katalog woluminów. Część księgozbiorów jest dostępna w formie elektronicznej. Zespół Oceniający PKA pozytywnie ocenia funkcjonowanie

biblioteki w zakresie jej dostępności oraz wyposażenia. Taka ocenę podzielają studenci, którzy podkreślają oferowanych pozycji książkowych zgodnie z literaturą obowiązkową ogłaszaną przez prowadzących zajęcia. W razie potrzeby studenci mogą zgłaszać zapotrzebowanie na zakup określonych książek. Zbiory aktualizowane są na bieżąco, co umożliwia studentom zapoznanie się i korzystanie z bieżąco publikowanej literatury. Ponadto uwagę, zwraca fakt, iż pracownicy biblioteki Instytutu Psychologii, są bardzo dobrze zorientowani w posiadanych zbiorach i służą pomocą studentom w poszukiwaniu publikacji związanych z obszarem ich zainteresowań.

Budynek Biblioteki Uniwersyteckiej jest również dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Uczelnia oferuje też możliwość indywidualnego dostosowania księgozbiorów do potrzeb osób niepełnosprawnych wzrokowo w ramach działań Centrum Adaptacji Materiałów Dydaktycznych dla Niewidomych, poprzez możliwość przygotowania wersji elektronicznych, druku powiększonego lub wersji brajlowskiej. Możliwość ta również dotyczy przygotowania specjalnych arkuszy egzaminacyjnych w ustaleniu z prowadzącym przedmiot. Studenci mogą również skorzystać z pracowni CAMDDN, wyposażonej w stanowiska komputerowe z syntezatorami mowy i monitorem brajlowskim.

Studentom udostępniono bazy naukowe związane z kierunkiem studiów, takie jak: *Academic Search Complete, ATLAReligion, Business Source Complete, ERIC (Education Resource Information Center), GreenFILE, Health Source: Consumer Edition, Health Source: Nursing / Academic Edition, IBZ Online - Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur / International Bibliography of Periodical Literature, MasterFILE Premier, Medline, Newspaper Source, ProQuest Research Solution, PsycArticles, PsycINFO, ScienceDirect - Elsevier, Scopus - Elsevier, SocINDEX with Full Text, SpringerLink, Web of Knowledge, Wiley Online Library* oraz bazy danych offline: *Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych Zmieniających Tytuł, Bibliografia Zawartości Czasopism, i Katalog Polskich Wydawców, Przewodnik Bibliograficzny*. W opinii studentów duża dostępność czasopism i baz sprzyja rozwijaniu zainteresowań naukowych i jest przydatna przy realizacji prac dyplomowych. Zbiór baz jest bardzo dobrze dobrany zarówno ze względu na rozwój naukowy pracowników, jak i studentów. W bazie znajdują się wszystkie pełnotekstowe bazy naukowe, które są istotne dla rozwoju kierunku psychologia, co powoduje, że pracownicy i studenci mogą z nich korzystać na bieżąco i wykorzystywać podczas prac badawczych i w procesie dydaktycznym.

Studenci mają dostęp do bezprzewodowego Internetu na terenie Uczelni. Udostępniono im również stanowiska komputerowe w budynkach Uczelni i bibliotekach.

7.3.

Studenci kierunku dostrzegają prowadzone w ostatnich latach remonty i udoskonalenia infrastruktury, przejawiające się np. wyposażeniu sal dydaktycznych oraz doposażenia laboratoriów. Na uwagę zasługuje fakt niedawnego oddania do użytku nowoczesnego budynku Centrum Transferu Wiedzy. Zmiany są pozytywnie oceniane przez studentów.

W ramach ankiet ewaluacji zajęć dydaktycznych studenci mają możliwość oceny zadowolenia z warunków lokalowych, liczebności grupy i wyposażenia sali. Zespół Oceniający PKA podzielił opinię studentów, co do punktowej formy oceny infrastruktury Jednostki., który odzwierciedlają w pełni problemów, z infrastrukturą. Dodatkowo taka ocena może wpływać na ogólną ocenę pracownika, a prowadzący zajęcia na ogół nie ma wpływu na warunki prowadzenia

zajęć które ich dotyczą. Dlatego też zaleca się wprowadzenie oceny infrastruktury w formie otwartych pytań skierowanych do studentów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia dysponuje infrastrukturą pozwalającą na realizację procesu dydaktycznego oraz prowadzenie badań naukowych. Sale dydaktyczne są wyposażone multimedialnie a laboratoria w najnowszy sprzęt badawczy. Infrastruktura wzorowo zaspokaja potrzeby studentów niepełnosprawnych. Zasoby biblioteczne są aktualne i wystarczające dla potrzeb dydaktyczno-naukowych. Pozwala ona realizować proces kształcenia, osiągać zaplanowane efekty kształcenia w tym poprzez rozwijanie umiejętności w zakresie badań naukowych jak i wykonywania praktycznych czynności zawodowych. Działania na rzecz aktualizacji i rozwoju infrastruktury są podejmowane sukcesywnie. Władze Uczelni i Instytutu Psychologii dbają o poprawę i doskonalenie infrastruktury poprzez jego udoskonalanie czy też dostosowywanie do potrzeb studentów, jak chociażby potrzeb studentów niepełnosprawnych. Starają się też o zakup aparatury która wspomagała by jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych, nie tylko poprzez zakup komputerów ale także różnych pomocy dydaktycznych.

Dobre praktyki

Innowacyjna działalność Centrum Adaptacji Materiałów Dydaktycznych dla Niewidomych umożliwia indywidualne przygotowanie dla studentów księgozbiorów w formie elektronicznej, powiększonej czcionki lub brajlowskiej, a także dostosowania arkuszy egzaminacyjnych.

Zalecenia

Zaleca się zmianę formy odpowiedzi na pytanie o warunki kształcenia w ankiecie ewaluacji przedmiotu z formy punktowej na pytanie otwarte, co pozwoli na identyfikację konkretnych problemów. 2. Zaleca się poszerzyć badanie ankietowe wśród studentów o tematy ogólnych warunków kształcenia w Uczelni, niezwiązanych z konkretnymi zajęciami, w których mogliby oni zgłaszać uwagi dotyczące infrastruktury.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Studentom ocenianego kierunku zaoferowano różnorodne formy wsparcia i opieki w zakresie studiów oraz motywowania do osiągnięcia wysokich wyników w nauce i podejmowaniu działalności naukowo-badawczej.

Opieka dydaktyczna nad studentem jest możliwa dzięki życzliwemu podejściu ze strony nauczycieli akademickich. Są oni dostępni dla studentów w formie cotygodniowych konsultacji

oraz przy pomocy poczty elektronicznej oraz platformy e-KUL. W opinii studentów nie występują problemy komunikacyjne z pracownikami dydaktycznymi. Studenci wysoko oceniają też pomoc promotorów w przygotowaniu prac dyplomowych, choć obecni na spotkaniu studenci byli w stanie ocenić jedynie wczesny etap procesu dyplomowania.

Za obsługę administracyjną studentów odpowiedzialni są pracownicy Dziekanatu Wydziału Nauk Społecznych. Dziekanat przyjmuje interesantów codziennie poza środą w godzinach 9-14. Informacje o godzinach otwarcia dziekanatu oraz szczegółowe informacje kontaktowe umieszczone są na stronie internetowej Uczelni. Studenci nie zgłosili uwag odnośnie funkcjonowania dziekanatu.

Studentom stworzono różne formy motywowania do osiągania wysokich wyników w nauce. Poza standardowymi stypendiami Rektora studenci mają też możliwość uzyskania nagrody Rektora KUL oraz Dyrektora IP KUL, a także stypendia Towarzystwa Przyjaciół KUL (programy „Startuj z TOP KUL” oraz „Stypendia dla studentów bezinteresownie działających na rzecz KUL”), Marszałka województwa lubelskiego, Fundacji Edukacyjnej im. Jerzego Juzonia, Prezydenta Miasta Lublin. Studenci są zadowoleni z oferowanych im możliwości nagradzania za wysokie wyniki w nauce, zgłosili jednak uwagę, że nagrody wewnątrzuczelniane są często nieadekwatnie niskie w stosunku do trudu włożonego w ich uzyskanie oraz nie zawsze są poinformowani o szczegółowych zasadach przyznawania nagród. W trakcie spotkania z ZO pojawiły się również opinie, że aktywność naukowa jest zbyt mocno promowana jako składnik stypendium Rektora dla najlepszych studentów w stosunku do średniej ocen. Jednak w trakcie wizytacji ustalono, że na Uczelni zaobserwowano ten problem wyłącznie na kierunku Psychologia, ze względu na uznanie za aktywność naukową studenta przeprowadzenie badań ankietowych.

Za informowanie studentów oraz pomoc w przypadkach problemów odpowiedzialni są opiekunowie roku. Pełnią oni funkcję pośrednika pomiędzy studentami kierunku a Władzami Wydziału. Studenci doceniają też pomoc w tym zakresie oferowaną przez Samorząd Studentów, do którego mogą zgłaszać oni problemy związane z tokiem studiów. Swoje problemy i sugestie studenci mogą też zgłaszać w Dziekanacie oraz bezpośrednio u Władz Wydziału.

Na Wydziale działają przedstawiciele studentów w Samorządzie Studentów. Odpowiedzialni są przede wszystkim za reprezentowanie ogółu studentów, co realizowane jest szczególnie przez bezpośredni kontakt ze starostami grup oraz prowadzenie profili na portalach społecznościowych. Samorząd podejmuje również działalność promocyjną Wydziału i Uczelni, poprzez organizację konferencji, akcji charytatywnych, imprez integracyjnych. Przedstawiciele Samorządu Studentów potwierdzili, że mają dobry kontakt z Władzami Wydziału i Instytutu i nie występują sytuacje konfliktowe. Członkom Samorządu zostanie udostępniona w niedługim czasie sala do spotkań w budynku Wydziału. Finansowanie działalności Samorządu odbywa się przede wszystkim w ramach funduszy uczelnianego Parlamentu Studentów. W strukturze Parlamentu Studentów powołano również instytucję Rzecznika Praw Studenta, który informuje studentów o przysługujących im uprawnieniach oraz pomaga rozwiązać sytuacje konfliktowe.

Na Wydziale funkcjonują trzy koła naukowe związane z kierunkiem studiów Psychologia: KN Studentów Psychologii KUL, KN Psychologii Zarządzania, KN Neuronauk. Członkowie kół odpowiedzialni są za działalność naukową, organizacyjną i projektową. Organizują oni konferencje, w szczególności Ogólnopolską Konferencję Aktualności Psychologicznych AKTUALIA, spotkania z autorytetami nauki, uczestniczą w wyjazdach i seminariach naukowych

współpracują

z pracownikami Instytutu przy projektach badawczych, organizują warsztaty dla studentów i młodzieży, prowadzą doradztwo zawodowe. Studenci współpracują również z Biurem Karier KUL. Koła naukowe posiadają swoich opiekunów – kuratorów. W opinii członków kół kontakt z kuratorem jest bezproblemowy, a oferowana pomoc merytoryczna bardzo pomaga w funkcjonowaniu kół. Finansowanie działalności kół naukowych odbywa się głównie z funduszy grantowych Parlamentu Studentów KUL. Według członków kół występują jednak problemy z ustaleniem budżetu oraz ograniczenia związane z koniecznością wczesnego zaplanowania wydatków, problemy są jednak spowodowane przede wszystkim niedostatecznym poziomem poinformowania o koniecznych procedurach, gdyż jak ustalono w trakcie wizytacji procedury i wzory dokumentów umieszczone są na stronie internetowej Parlamentu Studentów.

Studenci mogą skorzystać z możliwości zamieszkania w domach studenckich Uczelni. Szczegółowe informacje na temat domów studenckich studenci mogą znaleźć na stronie internetowej Uczelni.

Studentom niepełnosprawnym oferowana jest możliwość pełnego uczestniczenia w procesie kształcenia dzięki powołaniu i rozwijaniu działalności Centrum Aktywizacji osób z Niepełnosprawnością (KUL CAN). Na czele KUL CAN stoi Pełnomocnik Rektora ds. Studentów z Niepełnosprawnością. Studentom oferowana jest szeroka pomoc w indywidualizacji procesu kształcenia. W ramach działalności Centrum Adaptacji Materiałów Dydaktycznych dla Niewidomych możliwe jest kompleksowe przygotowanie niezbędnych materiałów, poprzez powiększanie druków, druk brajlowski, przygotowanie wypukłych wykresów i grafik oraz informatora o studiach. W budynkach Uczelni znajdują się tabliczki brajlowskie przy salach dydaktycznych. W Uczelni funkcjonuje również Centrum Edukacji Niesłyszących i Słabosłyszących, w ramach działalności którego studenci mogą liczyć na pomoc tłumacza języka migowego, wyposażenie sal zajęciowych w niezbędny sprzęt, możliwość wypożyczenia aparatów słuchowych, komunikaty głosowe w windach, a nawet lektorat języka angielskiego zindywidualizowany do potrzeb osób niesłyszących. Studenci niepełnosprawni mogą skorzystać z pokoju rekreacyjnego w Uczelni, w którym mogą odpocząć w czasie przerw między zajęciami, skorzystać z pomocy asystenta, skorzystać z komputera. Studentom oferowana jest też możliwość zatrudnienia asystenta, transportu na uczelnię, skorzystania z dostosowanych miejsc w domach studenckich, wzięcia udziału w kursach orientacji przestrzennej i specjalnie przygotowanych zajęciach sportowych. Kompleksowa i rozległa działalność KUL CAN została doceniona nagrodą „ProJuvanes” w 2017 roku przyznawaną przez Parlament Studentów RP.

Wsparcie w zakresie wchodzenia na rynek pracy odbywa się przy pomocy pracowników Biura Karier KUL. Dla studentów oferuje się doradztwo zawodowe, diagnozę kompetencji, warsztaty z zakresu budowania CV, wystąpień publicznych, rekrutacji w firmach, obsługi programów biurowych. BK prowadzi pośrednictwo w publikowaniu ofert pracy i praktyk. W planach jest stworzenie elektronicznego systemu wymiany informacji między studentami i firmami branżowymi. Organizowane są targi pracy, spotkania z pracodawcami, wspierane i promowane są programy stażowe, programy ministerialne. Pracownicy Biura Karier komunikują się ze studentami przy pomocy strony internetowej oraz portali społecznościowych, a także bezpośrednio ze starostami grup. W celu poprawy bezpośredniego kontaktu ze studentami wszystkich Wydziałów powołano Ambasadorów BK, którymi są również studenci kierunku Psychologia. W ramach tej działalności studenci mogą zrealizować nadobowiązkowe praktyki w Biurze Karier, zyskać niezbędne doświadczenie oraz nawiązać kontakty z firmami branżowymi.

Studenci pozytywnie oceniają działalność Biura Karier oraz wspieranie ich w zakresie wchodzenia na rynek pracy.

8.2.

Studenci kierunku obserwują, że formy wsparcia im oferowane mają szeroki zakres, doceniają ich rozwój w ostatnich latach. Studenci informowani są o oferowanych formach wsparcia przede wszystkim na rozbudowanej stronie internetowej Uczelni, która zawiera niezbędne informacje o działalności Samorządu Studentów, Biura Karier, Centrum Aktywizacji Osób z Niepełnosprawnością, informacje o stypendiach wewnętrznych i zewnętrznych, działalności kół naukowych i organizacji studenckich. Wiele informacji bieżących jest też przekazywanych poprzez portale społecznościowe, tablice informacyjne oraz przez pracowników dziekanatu. Studenci podczas spotkania z ZO przyznali, że takie formy promocji są dla nich wystarczające i nie zgłaszali uwag co do jakości przekazywanych im informacji o wszystkich formach wsparcia.

Przeprowadzone podczas wizytacji spotkania i obserwacje pozwalają uznać, iż następuje rozwój systemu wsparcia dla studentów w szczególności np. rozwój form wspomaganie osób z niepełnosprawnością przez KUL CAN czy planowane wdrożenie elektronicznego systemu wymiany ofert pracy i praktyk przez Biuro Karier Również Samorząd Studentów oraz organizacje studenckie podejmują rozmaite inicjatywy w celu promocji studiów w Uczelni i aktywizacji studentów poza zajęciami.

W systemie zapewnienia jakości kształcenia nie uwzględniono możliwości kompleksowej oceny przez studentów oferowanych im form wsparcia ani obsługi przez pracowników administracyjnych. Taka forma pomogłaby Władzom pogłębić informację na temat opinii studentów w sprawie prowadzonych działań oraz uzyskać informację o zapotrzebowaniu na dodatkowe formy wsparcia. Jak wynika z analizy strony internetowej Uczelni w 2015 r. Parlament Studentów przeprowadził ankietyzację dziekanatów w Uczelni, dzięki czemu studenci mieli możliwość oceny jakości obsługi administracyjnej.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Studenci kierunku Psychologia korzystają z rozmaitych form wsparcia od strony Wydziału oraz Uczelni. Wsparcia w procesie uczenia się i zaliczania kolejnych etapów studiów oraz podejmowaniu działalności naukowej udzielają nauczyciele akademicy. Obsługa administracyjna odbywa się w dziekanacie i jest pozytywnie oceniana przez studentów. W kontakcie studentów z Władzami pomagają starości grup, opiekunowie roku oraz członkowie Samorządu Studentów. Pomocy w przypadku problemów związanych z przestrzeganiem Regulaminu Studiów udziela Rzecznik Praw Studenta. Samorząd Studentów, koła naukowe i organizacje studenckie aktywizują działalność studentów poza zajęciami. Uczelnia zapewnia studentom systemy motywowania do osiągnięcia wysokich wyników i podejmowania działalności naukowo-badawczej. Pomocy w zakresie kontaktu z rynkiem pracy i firmami branżowymi udzielają pracownicy Biura Karier KUL. Na wyróżnienie zasługuje kompleksowa i rozbudowana działalność Centrum Aktywizacji osób z Niepełnosprawnością KUL. Studenci na ogół pozytywnie oceniają oferowane im formy wsparcia. W systemie zapewnienia jakości kształcenia nie uwzględniono jednak możliwości cyklicznej oceny przez studentów oferowanych im form wsparcia.

Dobre praktyki

1. Szeroka i rozbudowana działalność Centrum Aktywizacji osób z Niepełnosprawnością KUL, charakteryzująca się innowacyjnymi i zindywidualizowanymi formami wsparcia dla studentów niepełnosprawnych, umożliwiające im jak najpełniejsze uczestnictwo w procesie kształcenia.

2. Aktywizacja kontaktów ze studentami przez Biuro Karier poprzez stworzenie programu Ambasadorów BK.

3. Stworzenie możliwości zgłaszania i rozwiązywania problemów związanych z przestrzeganiem praw studenta poprzez powołanie w strukturze Samorządu Studentów Rzecznika Praw Studenta KUL.

Zalecenia

1. Sugerowane jest zwrócenie szczególnej uwagi na formy motywowania studentów do osiągania wysokich wyników w nauce oraz podejmowania działalności naukowej, aby procedury przyznawania nagród były dla studentów jasno określone i zrozumiałe.

2. Zaleca się umożliwienie cyklicznej i kompleksowej oceny przez studentów oferowanych form wsparcia, w tym oceny obsługi przez pracowników administracyjnych, na przykład przez możliwość oceny poprzez ankietę lub przeprowadzanie cyklicznych spotkań Władz Wydziału z ogółem studentów kierunku.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
<p>- należy położyć większy nacisk na indywidualizację studiów (indywidualny tok studiów), zwiększenie wyboru zajęć fakultatywnych i zwiększenie liczby godzin przeznaczonych na zajęcia fakultatywne. Podobnie w przypadku oferty seminariów magisterskich;</p> <p>- decyzje podejmowane w indywidualnych sprawach studentów wymagają dostosowania do aktualnie obowiązujących przepisów prawa</p>	<p>W toku bieżącej oceny jakości kształcenia prowadzonego na kierunku <i>psychologia</i> Zespół PKA uznał, iż stosowane metody kształcenia umożliwiają rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb studentów, w tym studentów niepełnosprawnych oraz indywidualizację toku studiów, której zasady określono w §7 i 8 Regulaminu Studiów KUL</p> <p>Wydział Nauk Społecznych zapewnia studentom kierunku <i>psychologia</i> możliwość wyboru ścieżki kształcenia zgodnej z ich zainteresowaniami. Od I-go semestru student wybiera specjalność Psychologia wspierania jakości życia lub Psychologia biznesu i przedsiębiorczości, a od V-go semestru, 1 z 6 modułów</p>

	<p>oferowanych w ramach każdej ze specjalności. Ponadto warsztaty metodologiczne realizowane w sem. V-VI sprofilowane są na różne tematy oraz specyfikę zagadnień wybranego w przyszłości seminarium magisterskiego. Dodatkowo, student ma możliwość nieodpłatnego wyboru ponadprogramowych przedmiotów z ogólnouniwersyteckiej oferty, wykorzystując limit 30 pkt. ECTS. Może to być np. dodatkowy moduł realizowany od III roku studiów.</p> <p>W przypadku dokumentacji dotyczącej indywidualnych spraw studenckich, w tym wydawanych decyzji dostosowano je do obowiązujących przepisów prawa oraz wprowadzono dodatkowy nadzór nad sporządzaną dokumentacją.</p> <p>W odniesieniu do wyników bieżącej oceny Zespół Oceniający PKA uznał, iż wizytowana jednostka odpowiednio dostosowała do zaleceń z ostatniej oceny PKA i podjęła skuteczne czynności, w wyniku których wyeliminowała zidentyfikowane uchybienia.</p>
--	--

Sporządziła na podstawie raportów cząstkowych

Elżbieta Kasprzak

